

Metai I.

am Heilbronn, Vokietija. P
tus mišēlis-žmogžudys, moky
ik-
s. jas Wagner'is, kuris per
tais metais rugsėjo 5 d. p

degė kaimą Muehlhausen, Wuertemberge, nužudė savo pačią ir keturius vaikus, nušovė dešimt kaimiečių, devynis sunkiai ir septynis lengviau sužeidė, nuteistas visam gyvenimui beprotnamin. Teismas, kuris Wagnerį teisė, pripažino, kad jis nekaltas už tokį savo pasielgimą, nes jis sirgęs persekiojimo manija.

Banditai paleido jezuitus. Sargajus, Chinija. Chinai banditai, kurie neseniai sudegino vieną miestelį, buvo pasigavę du jezuitų kunigų, tėvus Allainą ir Taille. Dabar juodu jau paleisti.

Naujas orlaivijos rekordas. Johannisthal, Vokietija. Vasario 3 d. vokiečių aviatorius Brunolanger sumušė ligi šiol padarytuosius orlaivijos srityje rekordus išbūdamas ore 14 valandų ir 7 minutes. Ligi šiol ilgiausia išsilaikysiu ore buvo skaitomas francūzų aviatorius Fourny, kuris rugsėjo mėn. 1912 metais iškilo į orą ir išbuvo ten 13 val. ir 18 minučių.

Sukilėliai turėjo trauktiesi atgal.

Chihuahua, Meksika. Pirmasis mušis tarp federalių kareivių ir sukilėlių, kurie artinasi prie Terreono miesto, įvyko pereinantis savaitės pradžioje. Sukilėliai, kuriuos veda gen. Urbine, susirėmė su federaliais kareiviais kalnynuose ties Puerta de Lacadena, apie trisdešimt mylių nuo Mapimi bei šiaurvakaruose nuo Tereono, bet tapo atmušti atgal. Tada dabar sukilėliai sumanė visų pirma užpulti ant Mapima miesto, o tik paskui trauktis linko Terreono. Vasario 4 d. p. buvo ir gen. Francisco Vela, ir sukilėliai drąsiau žiūrėję linko Terreono, kurį rengiasi greičiau ar vėliau paimti. Visų pirma reikės išsiusti amuniciją ir maistą taip kareiviams, taip ir arkliams, gi tai truksią ne mažiau, kaip dešimt dienų.

Valstybinė religija.

Londonas, Anglija. Chinijos viešpatija, kaip žinoma, priėmė valstybinę religiją garsaus visame pasaulyje chinų mokslo vyro, filosofo Konfucijaus mokslą. Pagal to mokslo vyro vardą vadinsis ir chinijos religija, tai yra konfucianizmas. Kitų religijų skelbėjai, kurie norėjo chinams pristinti savo religijas, tuo Chinijos valdžios nutarimu ne labai patenkinti. Konfucijaus etikos bus mokomos visose Chinijos mokyklose.

Maksimas Gorkis Rusijoje.

Peterburgas, Rusija. Visam pasauliui žinomasai Rusijos rašytojas Maksimas Gorkis, kuris išbuvo aštuonis metus ištremime, pasinaudodamas amnestija, kurią suteikė Rusijos caras švenčiant 300 metų sukaktuves Romanovų giminės, sugrįžo atgal į savo tėvynę. Jis tapo areštuotas 1905 metais už dalyvavimą revoliucijonierių suokalbyje ir buvo nuteistas Petro-Pavlo tvirtovėn.

Tuomet buvo labai išgailėjusis ministerių pirmininko Trepovo režimas; Trepovas norėjo, kad Maksima Gorki teistų karo teismas, kuris, be abejo, būtų su juo taip pasielgęs, kaip kad su daugeliu pasielgė, bet pasidėkavojant viso civilizuoto pasaulio spaudos protestams, Rusijos valdžia arba,

geriau sakant, Trepovo režimas, turėjo nusilenkti — Maksimą Gorkį išvarė iš Rusijos.

Iš Rusijos Maksimas Gorkis atkeliavo Amerikon, kur, dėl didelio amerikiečių „dorumo“, tegyveno labai trumpą laiką. Iš čia iškeliavo Italijon ir, pagaliau, apsigyveno ant Kapri salos.

Pereitais metais paskelbus amnestiją, Gorkis išpradžiū buvo atsiskęs priimti, nes jį duota ne visiems politikos prasikaltėliams. Ir gal Gorkis nebutų niekuomet iš tos amnestijos pasinaudojęs, jei ne jo pati Andrejeva, kuri yra Maskvos teatro narė; daugelio yra sprendžiama, kad jo pati prikalbėjo jį pasinaudoti iš tos progos ir grįžti į Rusiją. Jo pati jau per keliatą pastarųjų metų gyveno Rusijoje.

Iš Lietuvos.

Apgavikai. Šeduvon (Pan. ap.) gruodžio pradžioje atsivilkė kaž-kokie apgavikai-čigonai, pardavinėdami neva varinius indus. Žmonėliai, manydami, kad tai variniai, pirkė kiek kas išgalėdamas. Už porą mokėjo 7 ir 8 rub. Paskui gi pasirodė, kad tai skardiniai (blėkiniai) ir dar visai prastos blėkos (skardos), tiksliai dailiai variu padengti. Kiekam pasisekė pinigai atsimti, nes vienas čigonas dar liko, bet kiti dingo nežinia kur. Pavasarį čia buvo atsilankę rusai, kurie ėmė po 1 r. ir 2 r. rankpinigių, apsiimdami pristatyti bovelnos ir šilko, bet ir ligišiolei dar nieko nėra, nors pristatyti turėjo už kelių dienų. Vis taip lengvai žmonės duodasi prigauti todėl, kad tamsūs, laikraščių neskaity. Užtai čia yra 14 aludžių, 3 „traktieriai“ ir monopolis. Yra ir „Blaivybės“ skyrius, bet iš jo nieko gero nėra.

J. Šeduvietis.

Eitkunų apeliokė (Mažoji Lietuva). Šioj apeliokėj beveik pas kiekvieną ukininką yra parsisamdę bernais Didžiosios Lietuvos lietuvių, daugiausia jaunuoliai. Dauguma jų, tai tie, kuriuos neįleido Amerikon dėl nei sveikų, akių. Kiti vėl čia atkeliavę iš Lietuvos, buvę tai del geresnių uždarbių. Bet daugiausia jie savo pinigėlius apmaino rudžiū ir baltake. Apsisvietusių, tai beveik kaip ir nėra, laikraščių ir knygų neskaity. Kai sueini su tokiais jaunuoliais, tai net gaila, kad jie taip giliai tamsumoj braidu. Kaip tai malonu būtų, kad ir šioj apeliokėj jaunimas pradėtų šviesties. Ypač dabar žiema, vakarai ilgi, reikėtų parsigabenti laikraščių pasiskaityti, pasilavinti.

J. Kiaunė.

Krata. Kazluos (Aluntos parap.) gruodžio 9 d. pas R. Kazlų buvo krata. Jieškojo revolverio ir kaž-kokių uždarstų knygų. Nieko nerado, pasiėmė tik kelias „L. Ukininko“ knygučes, sakydami, kad be cenzūros.

Al. ainis.

Šluota išvytas degtinės agentas. Vienas žydas (Ukm. ap.) važinėja per vestuves su degtine. Kai-kam jam gerai sekasi žmonės degtine svaiginti ir jiems kienius tuštinti. Bet kai-kam žmonės pradėjo kreivai į tą agentą žiūrėti, nenori jo net nakvynėn priimti. Ilčinkų sodžiūn jis atvažiuo-

su degtine, bet moteris jį išvijo. Buvo juokinga žiūrėti, kaip moteris, vydamos šluotomis, šaukė: „laikykit žyda, laikykite žyda“, o jis lekia, kiek tik arklys išneša. Apskritai gi reikia iš sodžių vyti visus degtinės agentus. Tik, žinoma, jokių mušimų neturi būti.

Apaštalas.

Nesisekė apgavikams. Kaip kitais metais, taip ir šiemet, kailių dirbtų Sasnavon (Mari. ap.) atvažiuo rusas-kailiadirbis. Bet ukininkai, pamokinti pereinusių metų tokio-pat kailiadirbio darbeliu, šiemet neleido jam net apsigyventi Sasnavoj. Taip ir išsidangino nabagėlis iš Sasnavos nieko nepesęs. (Pernai tie kailiadirbiai-atėjūnai mėgino sasnaviečiams kailius pavogti).

Kelmininkas.

Nežmoniškas darbas. Obelių valsčiui (Zarasų ap.) pasukininka B. K. gyveno pusininkas P. Pusininko žmona laukė kuditko. Ukininkas, sužinojęs, kurį vakarą ji gimdyt, sušuko: „kad mano troboj tokių pritrikimų nebutų“. Pusininkas pradėjo prašyti nevaryti ir nuėjo pas kaimynus bobelės prašyti. Išėjus pusininkui, ukininkas dar labiau pradėjo plusti ir liepė tuojau laukan eiti. Gali, girdi, eiti tvartan ir ten tarp gyvulių gimdyti. Ligonė išdulino pro duris. Atėjęs vyras su bobute ir neradęs žmonos, klausia kaimė jį yra. Ukininkas, besikeikdamas, atsakė, nežinąs. Vyras šoko įešioti ir ilgai bejieskodamas rado tvarte jau pagimdžiusią ant pliko mėslo, be kitų pagalbos, didžiai suvargusią. Ligonė pasakė, kad jeigu dar kiek laiko niekas nebutų atėjęs, tai pirmiau kuditki būtų pasmaugus, o paskui pati sau galą būtų padarius.

Mergų dėdė.

Malėtai (Viln. ap.). Lapkričio 1 d. Malėtuose atidaryta „Blaivybės“ arbatinė, kuriai neblogai sekasi, nes visuomet žmonių pilna. Ne užilgo žadama atidengti vartotojų d-jos sankrova, bet dauguma nerangių žmonių sako: „ka aš ten eisiu, kad ir be manęs apsieis“. Tačiau, turėdami rupestingą vedėją Šežą, tikimės, kad darbas pasiseks.

Seniau Malėtų kampelyj mokslas buvo kaip ir nežinomas ir apskritai lietuviui ukininkui skaitomas nereikalingu. Bet dabar kitaip virsta. Seniau Malėtuose buvo viena liaudies mokykla ir ta tuščia stovėjo. Bet šiandien Malėtų valsčiūj randame 15 liaudies mokyklų ir visos kimšte prikimštos; tarp jų Inturkėje dvi-klasė. Seniau ukis buvo apleistas, bet dabar irgi kitaip pradeda virsti. Dauguma ukininkų įsitaisė dvivagių, kai-kurie ir pjaunamų mašinų.

J. Šnektutis.

— „Liet. Uk.“ —

Šiauliai. Po Šiaulių darbininkus pradėjo lankyties pastaraisiais laikais visokie žydeliai agentai, kurie stengiasi, kaip išmanydami, įkalbinėti žmoneliams nusipirkti sau „ant išmokėjimo“ gramafonus. Savo smailiu liežuvėliu jie apsvaigina nevieną vargšo protą ligi to, kad tie ir ištikrųjų į savo apšiuosią grintelę parsigabena gramafoną, kuris nemažai kainuoja, o naudos neduoda jokios. Pažvelgus iš šalies liudna daros, kad žmonėliai neišranda naudingos darbo liuosdam laikui sunaudoti. Patark pasikai-

tyti gerų knygų, išsirašyti laikraštį, tai tau atsauna: „Lai ponai skaito laikraštius, tai ne mums, prasčiokams“. Nesupranta jie to, kad gramafonas tai tikrai daugiau tinka ponams, o laikraščiai yra leidžiami ne vien ponams, bet dar labiau reikalingi tiems, kurie dėl ištekliaus stokos negalėjo išeiti mokslių.

Anyta.

Alsėdžiai, Telšių ap. Alsėdžių miestelyj klebonas įkurė „Saulės“ mergaičių mokyklą. Liudna tik, kad ne visi ta mokyklą pamilo, ne visi leidžia jai savo dukreles. Laikas būtų suprasti, kad mokyklą lankyti mergaitės nemažiau reikalinga už bernaičius.

A.

Skuodas, Telšių apskr. Netoli katalikų bažnyčios riegso aplūžę gana dideli mediniai namai — tai kitąsyk Skuode gyvenusio kunigaikščio Sapiegos palikimas. Šituos namus kun. S. buvo pastatęs katalikams bei liuteronams Skuodo valsčiaus elgetoms gyventi; kad vargšai neketėtų šalčio, kun. buvo paskyręs kasmet kiek ten malkų iš savo miškų netoli Ylakių Po pirmojo lenkmečio (1831 m.) Sapiegai išbėgus valdžia paėmė visus jo turtus Skuodo ir apeliokės valsčiuose, tačiau toji vadinamoji „špitolė“ taip ir pasilikė netai parapijos, netai Skuodo miesto nuosavybė — elgetoms gyventi; malkų jau senai nieks neduoda. Namus ligi šiol prižiūrėdavo kuomet tai miestelėnų ir valdžios paskirti 4 globėjai, iš jų vienas visad budavo Skuodo liuteriej pastoriui. Globėjai iš kiekvieno apsigyvenancio „špitolė“ vargo imdavo įstojamųjų inasų 10—11 rublių, iš tų pinigų turėjo kur reikiant namus pataisyti; tų pinigų kaip apskaitoma, per keliatą dešimtį metų turėjo susidėti apie 4 tūkstančius. Šiandien globėjų beužsiliko tik vienas senukas, naujų gi nei miestas, nei valdžia nebesirupina paskirti; tuo tarpu iš metų metais sudėtųjų elgetų inasų ir nuomų (mat, pusė namų „esti kas metai išnuomuojama vargšams) šiandien beužsiliko nei dvylekio, namai gi nei kuomet netaisyti ir už metų-kitų turės sugriuti; mat, globėjų nieks neprižiūrėjo, kokiems reikalingams jie minėtuosius pinigus suvartojo.

Damazas Treigys.

— „Viltis“ —

LIETUVIAI AMERIKOJ.

ATHOL, MASS.

Apsilankė pas mus meilės dievaitis, kurio pasekme buvo ketverių vestuvės įvykusios sausio 26 d. Džiaugėsi jaunimas sulaukęs progos pasilinksminimui. Ir būtų viskas pasibaigę gerai, laimingai, jei tuo pačiu laiku nebūtų užsukęs antras dievaitis, kuris labai mėgsta vaidus, barnius ir kitus panašius dalykus. Aplankė tasai pastarasis dievaitis trejas vestuves, bet tose nerado sau tinkamos pramogos ir ėjo toliau. Na, ir pataikė, kur daugiausia susispietusių žmonių — senų ir jaunų, ir gerai pataikė. Išsmaginė svečiai taip puikiai pasitiko dievaitį, kad iš didelio jausmų sukilimo, vienam anglui net galva truko, vienam mūsų tautiečiui žandai paraudono, kitam šon-

kauliai prarėtėjo. Pakilo neįsąsakytas trūkšmas. Lietuviška jaunuomenė juda, šaukia, klykia: „Lai gyvuoją svečias!“

Tasai svečias pasikiemėjęs ir iškeliavo savais keliais. Galvos atauso ir visi nusiramino, bet neilgam. Sako, pribuvę „aniolai-sargai“ i. pardeję įieškoti narsiujų karžygių, idant apdovanuos juos pagal jų nuopelnus.

Vienas iš karžygių pajutęs, kad ir jam gali tekti dovana, manydamas, kad jis tos dovanos „neužsitarnavo“ — spruko; kiti nerimaudami laukia pasekmių. Visi jaunieji vaikinai gal dabar jau ir gailisi savo narsumo, bet po laiku, nes kas stojo, to tai neatitaisyti. Tik galima patarti tokių narsumo nebeatkartoti.

Kuo apdovanos tuos karžygius, apie tai kitą sykį pasakosiu.

Nesmagu, ypač nesmagu, kad mūsų jaunimas taip save „garsinasi“.

J. E. Kar—s.

ATHOL, MASS.

Ligšiolei Atholo lietuviai, žiurint doros bei pasielgimo žvilgsniu, turėjo tarp sveitintaučių gerą vardą. Jie čia ligšiolei visuomet ramiai ir gražiai gyveno, niekuomet savo pasielgimais kitieks nesmagumo nepridarė. Jeigu kuomet ir iškildavo vienas-kitas naminis vaidelis, bet vis tai buvo tik menkniekis, kurin niekas domos nekreipė. Bet štai dabar atsirado tarp čionykščių lietuvių keliatas žiaurus budo vyrų, kurie (jei tik taip yra galima išsireikšti) papildė didelį prasižengimą. Štai neseniai į vieno lietuvių vestuves buvo pakviestas vestuvių rengėjų artimas pažįstamas anglas. Minėtas anglas buvo jau augęs žmogus ir, mylėdamas lietuvių, atsilankė į tas vestuves. Bet žmogus sutiko skaudžią nelaimę... Į tas vestuves atsibaladojo piktos valios padaužos (lietuviai), kurie pradėjo kibti visiems į akis. Vestuvių rengėjas noroms ar nenoroms turėjo tuos svečius išprašyti laukan iš savo buto. Žinoma, ir išprašė. Tie padaužos nieko nepesė viduje, nusprendė laukti išeinant iš buto pageidaujamą jiems žmogų. Tačiau tas, kurio jie laukė, gerai nusimanė su kuo jam prisieitų lauke susitikti, ir delei to nėjo laukan. Neužilgo minėtas anglas, padėkojęs vestuvių rengėjui už malonų draugiškumą, rengėsi eiti namo. (Kalbama, kad su juo drauge buvo ir jo moteris). Ir vos tik tai žmogus išėjęs pro duris, tuojau ant jo užpuolė tie padaužos ir jį apdaužė.

Taip tai del tų padaužų vienas žmogus dabar turi nekaltai kentėti sopulius, o kiti lietuviai turi klausyti neprielankių svetmtaučių išmetinėjimų... Liudna, liudna!... A. K. L—s.

ATHOL, MASS.

Sausio 31 d. vietos LSS. kuopa buvo parengusi linksmą vakarėlį. Šis vakarėlis buvo gan indomus; jo programos susidėjo iš su virš 40 numerių. Buvo atlikta įvairiausių monologų, padeklamuota deklamacijų ir malonių, saldžių dainelių padainuota. Visų-pirma p-lė E. Gruzinskaitė padainavo solo „Drąsiai draugai mes sustokim“ ir „Kaip lelijos“. Potam p-lės E. Sabaliauskaitė ir E. Gruzinskaitė padainavo lietuvių marsalietę. Dainos nusisekė gerai, pub-

lika buvo jomis patenkinta. Apie vakaro pabaigą keliatas merginų sustojusios burelin padainavo tautišką dainą „Eina garsas nuo ru-bežiaus“. Ši daina labai puikiai padainuota ir darė į klausytojus malonų įspūdį. Sužavėti, sujudinti malonių dainų žmonės pradėjo skirstyties ir žengti namo.

A. K. L—s.

MONTELLO, MASS.

Sausio 25 d. buvo diskusijos, kurias parengė Lietuvių Tautiško Namo draugovė. Diskusijų tema: „Ar išnyks tautos, ar ne?“ Nors nei viena pusė faktiškai nepriradė, kad tautos išnyks arba neišnyks, bet visgi balsų skaitytos pasiskelbė po balsavimų, kad vienas balsas esą daugiau už tai, kad tautos išnyks. (Tokie balsavimai, tai tikros komedijos arba, trumpai pasakius — nonsensas. Red.) Diskusuoiant mus jokios temos nesilaikoma; kiekvienas pasakoja, kaip kas išmano ir kaip kam patinka. Ir virš minėtų temų diskutuojant kankurie šitaip argumentavo. Girdi, jau tautiški „saliunai“ baigia kirmyti ir aiškina faktas, kad tauta nyksta. (Ką bendro turi bent kokia tautybė su karčiamomis? Red.) Įvykus socializmui ir lietuvių tauta, kaip tos lietuviškos karčiamos sukirnyš... Ir taip pasakoję ne koksai paprastas žmogelis, bet vietos socialistų kuopos organizatorius.

(Vis viena kuo jis bebūtų, bet jei jis taip išsireiškė, tai aišku, kad jis yra paprasčiausias žmogelis ir neturintis mažiausios nuovokos apie tą mokslą, kurį jis norėtų tarp kitų žmonių praplatinti, paskleisti, kuriam jis norėtų netarnauti. Toliau asmeniai patartina, vietoje ką būti kuopos organizatoriu, eiti į mokyklą ir mokyties arba naudingus raštus, liuosomis nuo darbo valandomis, skaityti ir šviestiesi. Red.) Kokia gali būti nauda iš tokių diskusijų? — jei bent tik tokia, kad niekus pliaukšti išmoka. Beje, buvau pamiršęs paminėti, kad prieš diskusijas kalbėjo tulas žaliukas „apie supuvusias dešras ir socializmą“. (Tokia „tema“ daugiau negu juokinga ir netinkanti tokioje salėje, kur žmonės susirenka ką-nors rimto pasiklaudyti. Red.)

Sausio 29 d. buvo rengiama moterų draugijos viešas susirinkimas su prakalboomis, bet lietaus delei neįvyko. Kinčibagienė.

MONTELLO, MASS.

Darbai čia eina neblogiausia ir bedarbių beveik nesimato. Kas moka čeverykų amata, tas greitai gali gauti darbą. Norint gauti darbą čeverykų dirbtuvėje, būtina reikia įsirašyti į uniiją. Uždarbiai čeverykų dirbtuvėse geri, nes mokantis darbą gali uždirbti apie 20 dolarių savaitei. Kitose dirbtuvėse darbų mažiau ir uždarbiai mažesni. Taip vadinamoj vinių dirbtuvėje, po streiko, lietuvių nenori priimti, mat, jie tvirčiausia laikėsi-streikavo, tai jų ir pribijoj. L. V—kas.

NORTH ESTON, MASS.

Lietuvių šiame miestelyj nedaug yra apsigyvenusių, viso bus — apie 40 asmenių. Draugijos jokios nėra. Užtai lietuviai praleidžia laiką prie baikutės, nors čia ir karčiamų nėra. Norintieji išgerti parsitraukia alaus iš Tountono ir girtuokliauja. Liudna ir gaila jų padėjimo.

Darbai eina prastai, uždarbiai irgi mažai — uždirba nuo 8 ligi 10 dolerių savaitėi.

L. V.—kas.

STOUGHTON, MASS.

Lietuvių Labdarystės Draugija, kuri rūpinasi pastatymu Tautiško Namo šiame mieste, gerai darbuojasi ir manoma, kad neužilgo bus galima pradėti statyti.

Pastaromis dienomis čia buvo atsilankęs kun. Urbanavičius iš Montello, kuris rinko pinigus pastatymui bažnyčios Montello mieste. Man yra žinoma, kad monteliečiai turi jau senai pasistatę bažnyčią ir antros, rodo, jiems nereikia. Bet kun. Urbanavičius sako, kad prie tos bažnyčios negalima but, nes ją valdo "bedieviškas" komitetas. Jis todėl sumanęs naują bažnyčią statyti, prie kurios nebūsią "bedieviško" komiteto.

Pamatysime, kaip jam pasiseks tą sumanymą inkunyt.

Darbai čia dabar prastai eina. Patartina lietuviams nevažiuoti čia įieškoti darbų.

L. Onutė.

NEWARK, N. J.

Lietuva judamose paveikluose. Sausio 25 d. šv. Jurgio saleje pp. A. Račiūnas ir J. Danielius parodė judamose paveikluose daugybę išpudingų vietų taip iš Didžiosios, taip ir Mažosios Lietuvos. Išanksto turiu prisipažinti, kad persilpnai mano plunksna tam, idant nuosekliai aprašyti visus tuos išpudžius, kokiuos ant manęs padarė šisai vakarėlis. Bet visgi megisui šiap-taip aprašyti.

Keliaudamas Newarkan į minėtąjį vakarėlį maniau sau, kad mažą ką naujo ir indomaus ten išvisu. Gal teks pamatyti vieną-antrą amerikiečių šienpjūvį, vieną-antrą bažnyčią — tai bus viskas. Manau, kad ir kiti, kad dauguma, panašiai galvojo. Vienok, tai buvo klaidinga mintis. Iš tikrųjų mačiau šimtą kartų daugiau, negu tikėjau si pamatyti.

P-as A. Račiūnas parodė vaizdus iš trijų Didžiosios Lietuvos gubernijų: Suvalkų, Vilniaus ir Kauno. Čia matėsi visoki miestai ir miesteliai, kaimai ir viensėdijos. Parodė daugelį įvairių ukių darbų. Džiuginanti ir labai gražūs Lietuvos upių — Nemuno, Vilijos, Šešupės ir Dubisos — vaizdai. Rods, matai bėgantį vandenį, gyvą vandenį, ir žaliuojančius krantus. Daugelį liuliuojančių, ramiai besisupančių ežerų su žaliuojančiomis pievomis, kurios kupinos žydinčių gėlių, ir daug-daug gana gražių ir malonių vietų. Matosi šienpjūvai — iš-po dalgės žolė kamuoliais ritasi, virsta pradalgėn, o merginos, linksmos, gražios, kai rožių žiedai, su grėbliais rankose daužo šieną iš pradalgėn ir skirsto. Visi kartu dirba. Rodosi, kad šienapjūtė, tai nelengvas darbas. Bet štai sustoja pasilsėti, dar nespėja dalgę ar grėblį gerai padėti, kaip vienas-kitas vaikinukas pradeda kibinti merginas. Tos, žinoma, atsikerta. Na, ir prasideda žaidimas, mėtimosi šienu. O tai reiškia, kad Lietuvos jaunimas, nors ir sunkiai dirba, bet visuomet linksmas ir smagus. Jis sustoja ant valandėlės, pertraukia darbą ne tam, kad pasilsėjus, bet tam — kad pažaidus.

Štai matosi susirinkęs dailus jaunimo būrelis tyrame ore, ant lygios žaliuojančios pievutės, kur taip vaikinai, taip ir merginos linksmynasi, šoka tautiškus šokių, žaidžia įvairius žaidimus.

Kitoje vietoje matosi jaunų gražių, mokyklą lankančių mergaičių pulkelis, kurios ant upeio kranto taip pat linksmynasi žaidamos tautiškus žaidimus, tarytum būrelis paukštelių lekioja.

Matydami pamintuosius kitus paveiklus užsimiršau net, kad aš esu kitame, svetimame krašte. Man rodėsi, kad aš esu Lietuvoje, tarp gražios gamtos, tarp linksmo ir gražaus lietuvių jaunimo. Bežiurinti slenkančius ant audeklo vaizdus, tūkstančiai įvairiausių minčių galvoje pakilo ir priminė malonius jaunystės laikus, apie brolius, seseris ir apie visa tai, kas yra paslėpta širdies gilumoje. Nebežinau nei kaip čia išreikšius visus išpudžius. Vienu žodžiu, buvau labai labai patenkintas.

I šį vakarėlį buvo atsilankęs dailus jaunimo būrelis, kad net sėdynių pritrūko. Ir visiems šitie p. Račiūno paveikslai patiko. Ant visų padarė didelį įspūdį, ko aš iš pradžių nesitikėjau. Pats savo ausimi iš susirinkusiojo jaunimo girdėjau sekančius fousmingus žodžius: "O, kokie puikūs Nemuno krantai! Kokie puikūs Šešupės krantai! Kaip gražiai liuliuoja ežerai, kokie gražūs kalneliai! O, kaip dailiai jaunimas žaidžia!" Ir tam panašiai.

Už tokį puikų vakarėlį bei už visą trusą reikia tarti p. A. Račiūnui širdingiausi ačiū.

P. Sakatauskas.

Collinsville, Ill.

Pas mus tuo tarpu sumazėjo darbai, nes is penkų angliakasyklų tik vienoje pilną laiką tedirbama. Kitose gi dirbama tiktal po tris dienas savaitėje. Uždarbiai čia yra pusėtinai geri, tik visa bėda tame, kaip minėjau, kad menkai darbo.

Lietuvių čia gyvena apie 300 šeimynų, o pavienių bus du syk tiek. Bet sutikimas tarp jų nelabai geras, vieni kitus niekina, kaip tik išmačydami. Buvo bandę lietuviai čia įkurti kooperatyvą valgomų daiktų krautuve, bet tas jiems nepavyko, nes stigo mokslo ir sutarimo. Viešų darbų vietos lietuviai taipgi nedirba, daugumas jų į girtuoklybę pasileidę, o karčiamų čia ne mažas skaitlis — bus jų su virš 50.

Ziemos čia dar kaipir nebuvo, oras šiltas, lyg pavasario metu.

Collinsvillietis.

JAMAICA PLAIN, MASS.

Šio miesto daugelis lietuvių darbininkų pastaruoju laiku buvo labai net nusiminę, o vis delto, kad darbai pradėjo mažėti. Vienok ta baimė dabar iš darbininkų tarpo prasišalino ir jie pradžiungo. Visai neseniai adatu dirbtuvė gavo keliatą milijonų užsakymų ir bus darbo gana ilgą laikui. Taigi tas pavojus, kuris darbininkams grasė, jau praėjo.

Vasario 5 d. pas mus atsitiko nelaimė — dirbančiam poliravimo skyriuje lietuviui darbininkui, Vitaliui Poteckui, mašina nutraukė du dešiniosios rankos pirštus.

N. Gendrolius.

CAMBRIDGE, MASS.

Sausio 31 d. vakara Jaunuomenės Mokslo ir Dailės Mylėtojų draugijėlė buvo

parengus Kelley vakarinės mokyklos salėje pasilinksminimo vakarėlį. Pirmiausia rodė judamus paveikslus, paskui buvo monologai, deklamacijos ir dainos. P-as S. Vitaitis padainavo solo keliatą tautiškų dainelių, kurios publikai labai patiko. Po jo padainavo dar p. M. Cunis ir jam užtat publika gausiai plojo.

Publikos i šį vakarėlį ne daug atsilankė, nes lietus labai lijo ir trukdė žmonėms ateiti.

T. Mylėtojas.

BROOKLYN, N. Y.

Užstojus teatrų sezonui Brooklyn, labai tankiai yra rengiami perstatymai, tarp kurių yra visokių. Bet vietos publika labiausiai pamylėjus muzikališkus perstatymus. Ir štai vos pasklido gandas, kad "Scenos Mylėtojai" vasario 14 d. statys scenoje, naują, mūsų gerbiamo kompozitoriaus Miko Petrausko veiklą "Užburta Kunigaikštis", vietos lietuviai sujudo ir skubinas pirkti geresnius bilietus (tikėtus), kurių net neperdaužiausiai nei yra. Taipgi girdisi aidai net ir iš tolimiesni Brooklyn apeliškių, kad daug žmonių pasirenge atlankyti šį perstatymą, ir dauguma jų jau net bilietus užsisakė.

Tečiau nenuostabu, kad žmonės taip stropiai ruošiasi ant šio perstatymo. "Užburta Kunigaikštis" yra labai juokinga komedija, kurios muzika labai graži. Šis veiklas buvo atloštas tik Shenandoah'rije Pa., per laikraštinių susivažiavimą, kur sako, labai gerai pavykęs ir padaręs gilų įspūdį netik tarp lietuvių, bet ir svetintaučių. Sako, svetintaučiai negalėjo atsigerėti gražia muzika ir geru lošimu. Todel "Scenos Mylėtojai" sumanė parsikviesti tuos pačius aktorius atlikti mui svarbesnių rolių, ir kaip girdėt, tai ketina atvažiuoti net 4 aktorai, lošusieji Shenandoah'rije. Todel bus labai žingeidu mums, brooklyniečiams, pamatyti lošiant kitų miestų aktorius. Su dideliu nekantrumu visi Brooklyn lietuviai laukia šio perstatymo.

Pašalinis.

ŽVILGSNIS Į PRUSŲ LIETUVIJAUNIMO JUDĖJIMĄ.

Ištiesu sunku yra pasakyti, prie kokios rūšies draugijų reikėtų priskaityti Prūsų lietuvių jaunimo draugijas, kurių pastaraisiais dviem metais koks tuzinas susitvėrė. Aplamai imant, negalima tai vadinti grynomis jaunimo draugijomis, kadangi jose priguli ir apysėnų žmonių ir šie dažnai ne vadovauja, butinai gi jau priklauso visiškai suaugę vyrai ir merginos. Sakysčiau, visų Prūsų lietuvių jaunimo draugijų net negalima vadinti jaunimo judėjimo ženklu, — viena delto, kad beveik visos jos sutvertos iš viršaus senesniųjų veikėjų, o antra — ir svarbiausia — savo tikslu jos visos pasistačiusios ne kokių ypatingus tik jaunimui bendrus reikalus, bet aplamai tautiškus. Katvėjų "Vainiko" draugijos istatuose tikslas ir veikimas apspėsta taip: § 1. "Vainiko" draugija nori dvasišką ir dorišką savo draugu tarpimą stiprinti pasinaudodama vien lietuvių kalba ir šelpdama... § 2. Draugai gali užaugę, vedę ir nevedę lietuviai ir

lietuvės pastoti... Kiekvieno draugo pareiga yra pavyzdingu gyvenimu savaip draugijos tikslą vykinti, draugijos susirinkimus stropiai lankyti ir draugu mokėsi mokėti... § 4. Draugijos tikslui vykinti turi būti laikomi susirinkimai su paskaitomis ir pasikalbėjimais apie svarbius gyvenimo klausimus, isteigimas ir išlaikomas gerų lietuviškų raštų knygynas, pagaliau parengiami visokie dori pasilinksminimai". — Tai ištraukę iš istatų seniausios Prūsų lietuvių jaunimo draugijos, kurios pavyzdžiu ir pėdomis mažiau ar daugiau tikslingai seka ir visos kitos Pr. lietuvių jaunimo draugijos. Kaip matome, istatuose "jaunos dvasios" nei nematyti. Ir reikia prisipažinti, kad ne tik istatuose, bet ir Prūsų lietuvių draugijų gyvenime "jaunimo" mažai tematyti. Rods, kaip kas "kalbą sako" tai paklauso, kaip buna vaidinamas — tai pažiūrė, kaip šokiai, žaislai — tai pažaidžia. Bet viskas taip eina "iš viršaus", viskas daroma vienu ir tu pačių žmonių. Platesnio užsiinteresavimo, savarankio veikimo, rupinimos įvairiais gyvenimo klausimais — nematyti. Ypač nematyti, kad Prūsų lietuvių sodžiaus jaunimas rupintųs giliau apsišviesti. Kuomet kartą ("Liet. Ukininke"), o kitą kartą "Jaunime" buvo apskelbta, kad norintieji gali gauti patarimų laiškais apie laivinimos reikalus ir knygų skaitymą, tai bematant po keliasdešimt laiškų suplaukė, kur vis jaunimas prašo patarimų. Gi kuomet 1913 m. pradžioj tas-pat buvo apskelbta "Birutėje", tai... neatsirado nei vieno, kuris būtų norėjęs ta proga pasinaudoti savo laivinimos reikalui.

Rimtesnių moksliškų knygų Prūsų lietuvių jaunimas neskaito (žinoma, pasitaiko, kad vieną kitą perskaito, nors ir retais), gerų knygų neturi. Ir aplamai tokio stengimosi prie apsišvietimo, kaip pastaraisiais laikais Didž. Lietuvoje ir Rusijoje, nematyti ne tik Prūsų Lietuvoje, bet visoj Vokietijoje aplamai imant. Čia žmonės paprastai mano, kad jie labai apsišvietę, kadangi visi lankę mokyklą ir skaito laikraščius (kuriuose pamokinančių straipsnių beveik nebūna...), ir kur-kas jau augščia apšvietime stovį už Rusijos ir Lietuvos žmones. Šis perdidelis pasitikėjimas savo apšvietimu (lenkai tai pavadintų "razumialosc"), matyti, ir Prūsų lietuvių jaunimo draugijoms bei jų veikėjams neleidžia labiau atkreipti akies į gilesnio išsilavinimo reikalingumą. O su tuo ir pačios jaunimo draugijos nustoja savo jaunimo žymės. Nes tik apšvietimo, gilesnio išsilavinimo ir gyvenimui reikalingų žinių — visam jaunimui mažiau ar daugiau lygiai truksta, ir tik čia visas maž-daug vienodo padėjimo jaunimas turi bendrus reikalus ir gali juos bendrai aprūpinti — vistiek kokiomis priemonėmis: paskaitomis, knygų skaitymu, bendrais pasikalbėjimais, pasilinksminimais, teatrais ir tt. Kuomet gi vieton šių tik visam jaunimui bendrų reikalų pirmon vieton iškišama kiti pašaliniai dalykai — kad ir patriotizmas ar "doros" palaikymas arba platinimas — tai čia jau bus ne vieno jaunimo reikalai. Delto tokios draugijos beveik niekuo nesiskirs nuo paprastų

jų tais tikslais steigiamų draugijų. Ir tai bus ne jaunimo draugijos, nežiurint, kad jose dalyvautų ir vienetik jaunimas. Ir jaunimo judėjimo čia nebus matyti. Iš Prūsų lietuvių jaunimo draugijų istatų pažymėtini dar šie dalykai: "... 1) Valdybon gali buti ir moteriškos renkamos..." 2) Rinkimas (valdybos) nusiduoda atviru balsavimu... 3) Pirmininkas veda draugijos reikalus ir ją atstoja... — Šitie trys punktai gana indomūs. Pirmasis parodo Prūsų lietuvių pažiūrą į moteris. Nes kitur, nei į galvą niekam neatėitų istatuose dar ypatingai pabrėžti, kad "valdybon gali buti moteriškos renkamos", nes tas jau savaimi suprantama: jeigu moteris priklauso draugijon, tai kodel joms turėtų buti užkirstas kelias valdybon? Vienok istatų rengėjai, matyt, jautė, kad karštais gali kas nors pasipriešinti moterų rinkimui, todėl pasirūpino joms "teises užtikrinti"... Antras dalykas — tai atviras balsavimas valdybą renkant. Kam šis punktas indėta — jau nei nežinau. Kame, kame, bet jau ypač valdybon rinkimuose, regis, neturėtų buti užkirstas kelias slaptam balsavimui, nes tik taip (slaptai) renkant galima dar tikėtis, kad bus išrinkti tokie žmonės, kurie turės didžiausį pasitikėjimą nekaltant jau apie tai, kad tai yra viena svarbiausiųjų priemonių narių savarankumui plėtoti. Narių savarankumo plėtoti negali nei trečias punktas, — kuris pabrėžia, kad "pirmininkas veda draugijos reikalus ir ją atstoja". Kur,

kur, bet jau jaunimo draugijose ypač reikėtų, stengtis kuodaugiau narių pritraukti prie rupinimos draugijos reikalais — žodžiu, visur ir visuomet vadotis demokratizmo principais. Prūsų lietuvių jaunimo draugijų ir istatuose ir gyvenime demokratizmo dvasios labai menkai tematyti. Delto, mano nuomone, nors tautiniam Prūsų lietuvių atgijimui jos nemažai gero padaro, bet visgi ne tiek, kiek galėtų padaryti.

A. R.

(Iš "L. U." Kalend.).

YPATOS LAISVĖ.

Louis N. Hammerling.
(Prisiūsta).

II.

Aprašydami vieną svetintaučių apgyventos miesto dalies mokyklą Chicago laikraštis "Tribune" neseniai paminėjo, kad klasėje su 47 mokinėmis buvo tik viena "amerikietė" vardu Frieda Beck, į kurią visos draugmoksles žiūrėjo su užvydu ir pasistengimu sulgyti su ja. Tasai vardas nėra tipiškas "amerikietišku", ar bent nėra anglo-amerikietišku. Vienok viršminėtame atveilyje per vaikus pasirodo atėvių palinkimas gerbti šią šalį ir viską, kas tik yra amerikietišku.

Buti amerikiečių galima visai neatsižiurint į tautišką kilmę, ar tikėjimą. Užtenka persiimti Amerikos idėjomis ir principais, prikeriant prie jų čionykštę pilietystę.

Amerikos idėjos apglėbia daugelį dalykų, tarp kurių vienas iš svarbiausių yra —

—ind-iršų "asiję sojedā tanai atkeliavo čia įieškodami ramios vietos Dievo garbinimui pagal jų apeigas; anglai-katalikai čia atvyko ir įsteigė Maryland'ą (Marrijos žemę) su tuom pat tikslu; vokiečiai-revoliucijonieriai atbėgo čia įieškodami politiškos liuosybės, del kurios sunkiai kariavo namieje; airiai atplaukė čia bebėgdami nuo feodalizmo; italai atsibastė — kad gauti didesnę naudą iš individuališkų pastangų; čekai — kad surasti platesnę vietą savo veiklumui; lenkai, rusai, lietuviai, finai atbėgo čia, kad ištrukti iš po savalės despotizmo priespaudos. Tie žmonės jau gimė amerikiečiais, ar tapo jais aplinkybių priversti, kadangi jų idėjos buvo vienos ir jie čia pridūrė prie anų tik politiskąją pilietystę...

Sių žmonių didžiūma pasirodė daug daugiau prisitaikancija prie drauginio gyvenimo, negu anglų padermė. Anglai išėję iš pavienių ukių, papratę gyventi atskirai, tad ir jų ainiai įvedė tokį paprotį šioje šalyje. Kontinento europiečiai papratę gyventi miesteliuose ir sukuoptuose sodžiuose. Jiems reikalinga artima kaimynystė, pastovus kruvoje sugyvenimas.

Jie atsinešė tuos savo papročius į Ameriką. Jie ir pildo juos. Jiems butinai reikalinga vakarais nueiti su šeimynomis į artimą gojų, ar į salę, nedėlyčiais į bažnyčią, popiečiais, — jei oras geras, — į laukus, subatvakariais, ar nedėlvakariais į teatrus, koncertus, ar šiap susirinkimus. Todel tai čia ir tapo įsteigta tokia įvairių draugijų ir organizacijų daugybė pagal senosios tėvynės dvasią.

Vienok tas viskas nereiškia neamerikietiško. Atitai vienas iš tipiskiausių amerikiečių, žinomas Theodore Roosevelt savo "Country Life Commission" rašo, kad "svarbiausia gyvenimo bergždumo priežastis ukėse — tai nesusivaldymas, ypač samdininkų nesusivaldymas." Ir dar "užsiganėdinimas laukininkiškoju gyvenimu aiškiai parodo drauginę negalę ir nupuoliimą." Todel tai ir jo pradėtasai stenginasi apie žemės plotų kolonizavimą vakarinėse valstijose rupinasi steigti vien sodžius, o ne pavienes ukės, idant su žemdirbyste auklėtųsi ir drauginis gyvenimas.

Dedant pamatą Cape Cod piligrimų paminėjimo paminklui Provincetown, Mass. rugpjūčio 20 d. 1907 m. p. Rooseveltas, tuomet Suv. Valstijų prezidentas, pasakė: "Mes įvykdome nekuriuos dalykus, kurių čia puritanai neturėjo, — mes, šios gentkartės bei dvidešimtojo metašimčio vaikai, šioje didžiojoje respublikoje... mes įvykdome linksmą gyvenimą, kurio čia nebuvo. O tas tai yra brangiausias dalykas kiekvienam žmogui turėti ir auklėti."

Vienok šiais laikais prasi-deda smarkūs bandymai užgniaužti šią nekaltą ramaus gyvenimo dalį — linksmąjį sugyvenimą. Iš pradžių taisai užpuolimas taikomas tik į vieną drauginio gyvenimo dalį — į alkoholinių gėrų vartojimą. Pastangos įvykdyti drausmę (prohibicija), tai ne kas kita, kaip tik Anglijos puritanų vartojamoji drauginio gyvenimo priespauda. Antai sostainėje Washington dainininkų draugijai "Arion" ne-

(Tąsa ant 4 puslapio)

Visi raštai, kurie laikraščiu siunčiami, turi but pažymėti autorius parašu ir adresu. Pasirašantieji pseudonimais, turi paduoti, Redakcijos žiniai, ir savo tikrąjį vardą.

Netinkamus laikraščiu rankraščius Redakcija, pareikalauta, grąžina autoriui jo paties lėšomis.

Reikia rašyti tik ant vienos popieriaus pusės, paliekant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Tautininkų partijos reikalai. Tasai klausimas, tautininkų partijos klausimas, vis aiškesnioje šviesoje apreiškia ir pradeda apsisiausti platesnę dalį mūsų visuomenės, pradeda garsiau belsti į mūsų visuomenės gyvenimo duris bei prasyties vidun. Rods, kad tuo klausimu jau bus mūsų visuomenės šiek-tiek užinteresuota. Tą pripažįdame ne vien tik patsai tulas visuomenės krypintis, kuris pastaruoju laiku aiškiai matomas, bet ir mūsų spauda. Štai "Lietuvos" N5 apžvalgos straipsnyje "Tautininkai ir mūsų partijos" pajudinta tas klausimas ir, lyg pasakytą: "Prašome vidun!"

Tame straipsnyje išpradžiū kalbama apie neseniai pasklidusius taip vadinamus kairiosios srovės laikraščius, kurie pradėjo byloti, kad vidurinė srovė, kurią sudaro pažangieji arba laisvėnėji tautininkai, turės iš mūsų gyvenimo padangės išdilti. Ir net pastatyta jiems šitokia alternatyva: jie turės prisiliesti prie dešinėsios arba kairiosios srovės. Tačiau, mūsų nuomone, ta alternatyva nesamojingai pastatyta, nes iškyla klausimas: ar tikton musen nesimato. Jeigu vidurinė srovė dar nepradėjo gyventi samojinga, savita, organizuota gyvenimu, tai tik dėlto, kad ji dar nepasiekus tam tikro laipsnio. Tada ji padarys evoliucijinių žingsnių. Reikia dar vieno-kito smarkesnio akstinio, kuris paskubintų evoliucijinių žingsnių, ir štai mes išvisime neužginčijamai besiorganizuojančią didelion organizacijon vidurinę srovę.

Niekuo būdu negalime apilenkti to fakto, kuris sakomums, kad ir taip vadinama dešinioji srovė kartais graso vidurinei srovei, ir nori, kad ta srovė pilnai sutiktų su visu tuo, ką dešinioji srovė, kviesdama bendrą darbą, siūlo. Tuščias tai grasimas. Pasak "Liet.", vidurinė srovė yra galinčiausia gaivalu mūsų visuomenėje. Mes prie to pridursime, kad ta srovė yra ir vadovaujančiu gaivalu, gi tai, be abejo, delto, kad ji stovi ant tvirto pagrindo, kad ji yra pačiame mūsų gyvenimo centre, kad ji greičiausia pamato mūsų tautos troškimus, kad ji užčiuopia svariausius mūsų tautos reikalus. Ji, iš centro žiūrėdama, nepraleidžia pro savo akis nei vieno svaresnio mūsų tautos klausimo. Kaip tik koksai klausimas mūsų visuomeniame gyvenime apreiškia, tuč tuojau jis yra tinkamai apkinuojamas; svaresnieji klausimai yra keliami aikštėn, idant visi juos matytų, nurodoma jų vertė, jų reikalingumas, už juos agituojama ir stengiamos juos gyvenimui įvykinti. Iš mūsų tautos centro kilantie klausimai, tai visos mūsų tautos klausimai,

visos lietuvių tautos narių klausimai, kuriuos noroms-nenoroms turi paremti ir kraštutinės srovės.

Kairioji mūsų tautos srovė, žiūroma, vadina tai paradoksu. Ir ji ištikrųjų geistų, kad taip ir būtų. Ji visais būdais stengiasi priparodyti, kad, tvirtinimas, jog esama bendrų tautos reikalų, tai ne kas kita, kaip tik paradoksas. Ag, mes gerai žinome, kad tik patis paradoksaliai stengiasi intinkinti, jog nesama jokių bendrų tautos reikalų, kurie geistų matyti kitokių dalykų įsikūnijimą, kurie konkretinius mūsų gyvenimo faktus dažnai, nors ir ad absurdum vedančiu metodu, stengiasi paversti abstrakčiais. Bet, deja, iš tos medžiagos, kurią patis paradoksaliai ne-naturaliu būdu susitveria, anaintol niekuomet nesudarys kieto kristalo, nesudarys geometrinio kristalo pavidalo. Kaip buvo mažos dulkelytės, taip jau ir pasi-liks. Mažo to, pasižiūrėjus į juos ir jų buities pasaulį iš arteliau, išrodo, lyg spartų kriptijos narių keliauja žemės paviršiu ir galabina savo išsvajotus helotus.

Didelios baimės iš pusės "kretų" ir "pletų" negali būti ir niekuomet nebus, tačiau, idant klajojančius beribe asteroidus, kurie šen ir ten blaškosi, sutraukus į krūvą, idant aiškiau nurodžius jiems tikrą kelią, idant padarius juos pastoviais ir tvirtais, samojingais ir susipratusiai tautos nariais, galima pradėti tarties ir rupinties iškylančios tautininkų partijos reikalais, rupinties sutvarkymo programos ir pabriežimu aiškaus obalsio.

Dr. J. Basanavičiaus sveikata nors šiek-tiek geresnė, tačiau "Vilties" N4, bet dar nepasitaisė. Naktį iš penktadienio, sausio 16, į šeštadienį, sausio 17, miegojo gana gerai. Dr. Basanavičius gydo keturi gydytojai: Vileišis, Damaševičius, Matulaitis ir Laumianskas. Prie ligonio nuolat dežiuruoja, pasimainydami, lietuviai vilniečiai.

Lietuvių redaktorės teisme. Sausio 1 d. Vilniaus apskrčio teismas, kaip "Liet. Žinios" praneša, nagrinėjęs dvi bylas, kuriose "Liet. Uk." ir "Liet. Žin." redaktorės patrauktos atsakomybėn už tilpusius tuose laikraščiuose straipsnius.

"Liet. Uk." redaktorė p. M. Radzevičienė, buvo kaltinama už patalpinimą savo laikraščio 29-tame numeryje straipsnio, kame, anot apkaltinimo, kritikuota vyriausybės veikimas, suteikiant melagingų žinių. Nežiūrint to, kad adv. A. Levinas, p. M. Radzevičienės gynėjas, Valstybės Damos stengiamosi prirodė, jog aprašytieji dalykai pilnai sutinka su visa tuo, kas pačioje dumoje paaiškėjo, teismas nubaudė p. M. Radzevičienę 25 rub., arba, jeigu pabaudos pinigų neįneštų, 2 savaitėm arešto.

Antroje byloje p. M. Radzevičienė ir p-lė St. Mošinskaitė, buvusi "Liet. Žinių" redaktorė, buvo žinomojo A. Smilgos tieson patrauktos už taip vadinamąją diffamaciją, tai yra skelbimą žinių, kurios turi savo tikslu nužeminti kieno nors garbę. Sulig įstatymo apie diffamaciją, paskelbtosios žinios gali būti teisingos, ir, nežiūrint to, kaltinamaisai gali būti nubaustas. Teismas nutarė šią bylą grąžinti atgal tardytojui, ka-

dangi šioje byloje buvo skundžiamos dvi atskiros ypotos, prasižengusios dviejose atskiruose laikraščiuose, o toki skundai vienoje ir toje pačioje byloje negali būti nagrinėjami. — "Liet."

Susiv. Liet. R.-K. Amerikoje išdov stovis. Pastarajam "Draugo", susivienijimo organo, numerį išspausdinta SLRKA, kasininko Pr. Burbos bei centro sekretoriaus J. S. Vasiliaus apyskaita už ketvirtąjį 1913 metų. Sulig judvieji paduotos apyskaitos, SLRKA, geležiniam kapitale iki sausio 1 d. 1914 m. randasi 32,685 dol. 90c.; visas piniginis Susivienijimo tur-tas iki sausio 1 d. 1914 m. išneša 37,559 dol. 61c.; judomasis turtas kaip: spintos, kningos, ženkleliai etc. 1,750 dol. Aplamas Susivienijimo turtas — 39,309 dol. 61c.

Pavojinga blogi rašymai. "Vienybės Lietuvinkų" N4 rašoma: "Pereitą savaitę New Yorke suėmė vienuose namuose plėšikų šaika; per kratą rado spausdintą knin-gutę, kurioje yra katechizmas ir parokinimai: kaip reikia duris atlupti, kaip vyriški greičiausia apglušinti, kaip moteriškę prismaugti ir tt. Laikraščiai ant rytojaus pagarsino iš to plėšikų vadovėlio tulas įstraukas. Bet neužlgo pasirodė ir protestai iš publikos, kad tokiu būdu laikraščiai ir daug pamokino, kaip reikia pikta daryti. Delei šito štai ką rašo žinomas veikėjas, p. Harold P. Brown:

"Aš manau, kad yra nemaža klaida žurnalų ir laikraščių, kurie spausdina iš-lavinusių piktadarių naujausius išradimus. Metai ar kitą pusę metų, kaip tas žurnalas išspausdino pilną aprašymą apie McNa-marus, kaip jie su pagalba budilrinko laikrodžio spro-gindavo bombas. Kad aiš-kiau suprastų ir ne-angliški skaitytojai, ant viršelio bu-vo išlepiota tokio bombų sprogimo prietaisos. Ir štai veikiai po tam po visą Ame-riką buvo susprogdinta dau-gybė bombų, lygiai su to-kiu-pat prietaisa, kaip buvo aprašyta. Taip atsitiks ir dabar, kada laikraščiai nu-rodė, kaip turi plėšikas imt ir prismaugti už kaklo pa-gautą moteriškę."

Kriėmanitė bandė pabėgti. "Vien. Liet." praneša, jog Zofija Kriėmanitė, kuri anais metais Union Ci-ty, Conn. nužudė Kulvinska ir tapo nuteista nuo 12 ligi 15 metų kalėjimo, bet susir-gus beprotystės liga buvo indėta ligonbutin, neseniai mėginusi net du sykų pa-bėgti, tik nenusisekė. Da-bar daktarai radę ją visiškai sveiką ir perkelsią į We-thersfield, Conn. kalėjimą, kur, už kėsinimąsi pabėgti, turės atbuti pilną baumsės laiką.

Kas bus žemaičių vysku-pu? "Rygos Garsas" praneša gavęs iš Peterburgo ži-nių, kad žemaičių vyskupu tikrai busias paskirtas kun. kanauninkas Karevičius, Peterburgo katalikų dva-siškos seminarijos profeso-rius ir katedros klebonas. Kun. Karevičius gimęs Mo-sėdžio parapijoje, Kauno gub.

Kun. prof. K. Jauniaus vardu stipendija. "Viltis" rašo, jog adiu Valstybės Du-mos atstovo p. M. Yčo inici-jatvai, užmanyta intaisyti

kun. K. Jauniaus vardo sti-pendija, kurios nuosimčiai galima būtų išsiųsti užsie-nin vieną ar daugiau mo-kytojų, išėjusių "Saulės" draugijos kursus, kad pla-čiaus apsišviestų ir pažintų įvairius mokymo būdus už-sieny. P-as M. Yčas pa-aukojęs 5 rub. ir pažadėjęs pavesti visą pelną iš paskai-tų, kurias pasižadėjęs įren-g-ti Kaune sausio mėnesyje.

"Varpas" draugijos dra-mos konkursas. Šios drau-gijos valdyba skelbia rašy-tojų žiniai dramos konkur-są šiomis sąlygomis:

1) Konkursan priimami tik originaliai, niekur ne-spauzdintieji ir viešai nevai-dintieji scenos veikalai.

2) Veikalų autoriai ne-varžomi nei turiniu, nei for-ma, nei veikalų skaičium, kurių gali siųsti ir po kelius. Neprimama tik operos ir operetės.

3) Konkursas slaptas. Taigi veikalai siunčiami po devizais, autorių g tikro-sios pavardės turi būti siun-čiamos skyrium uždengta-me konverte. Rankraščiai turi but ar mašinėlė ar sve-tima ranka perrašyti.

4) Paskutinė diena veika-lams atsiųsti 1914 m. gruodžio 1 d.

5) Už veikalus skiriami dvi premiji: 1-moji—100 rub., 2-roji—50 rub.

6) Jeigu atsiųstųjų kon-kursan veikalų nei vienas netiktų jo reikalavimams, konkursas neįvyksta. Jeigu vienas jų teatsako tiems rei-kalavimams, skiriama kon-kurso teisėju viena kuri pre-mija pagal jų nuožiuos.

7) Visos premijuotojo veika-lo teisės priklauso auto-riui. "Varpas" dr-ja tepa-lieka sau teisę tą veikalą vaidinti be atlyginimo ne daugiau trijų kartų.

8) Konkursu teisėjai—M. Biržiška, G. Liandsbergis, A. Rucevičius, M. Slezevi-čius ir S. Čiurlionienė.

9) Konkursu rezultatai bus paskelbti ne vėliau 1915 m. kovo 1 d.

10) Konkursui skiriamuo-sius veikalus prašom siųsti šiuo adresu: Šiauliai, Pre-kybos namai "Progress" A. Mikševičiui.

Lietuvos mokyklų reika-lais. "Vilties" N3 paskelb-ta, jog Peterburgo švietimo veikėjų suvažiavimo kita-taučių sesija vienam iš pa-skutiniųjų savo posėdžių, apsvarsčiusi Lietuvos mo-kyklų ir švietimo reikalų padėjimą, nutarė:

1) Etnografinėje Lietu-voje mokykla neprivalo bu-ti rusinimo ir tikėjininės propagandos įrankiu. Mok-slus privalo būti vedamas lietuvių kalba. Mokytojai privalo būti lietuviai, arba mokantieji lietuvių kalbos.

2) Butinai reikalingas įsteigti Vilniuje universite-tas su litvanologijos kated-romis.

3) Lietuvos švietimo rei-kalais privalo užžiūrėti tam tikros mokyklų tarybos, renkamos pačių vietos gy-ventojų.

(Tąsa nuo 3 puslapio)

Ypatos Laisvė.

senai buvo uždrausta pavai-šinti alum savo narius ne-deldienio susirinkime. Dau-gelyje vietų viešieji įvairių draugijų susirinkimai, ar pokyliai su šokiais — pri-verstinai daroma "sausais", ar visiškai uždraudžiami, jei "nesausi".

Nors rodosi, kad vynos bei alus neprivalo tokiuose susirinkimuose turėti dide-lės svarbos, vienok be jų daugelis pasilinksminimų turėtų žlugti ir tokiuo būdu tukstančiai draugijų atsi-stotų griuvimo pavojuje.

O tai dar tik vienas dalykas, kuriame drausmė (pro-hibicija) susiduria su ypa-tas laisvės. Dar čia tik pir-masai žingsnis. Paskui ji seka pinklės prieš tautišku-mą. Drausmės įvykdimu aršiausiai rupinasi tik pir-mieji neapykantos elemen-tai, vadinantieji save typiš-kais amerikiečiais, nors jų idėjos visiškai neameriko-niškos. Jie steigia kovą prieš taip vadinamus "sve-timžemius" ir prieš visus, kas tik ne protestonas, ir ne angliškos kilmės.

Drausmės meisterių pa-protis — slėpti vilko dantis, o rodyti lapės vuodegą. Vie-nok kartais jie, užsimirše, pasirodo išnetyčių kuo esa. Štai pavyzdys. Metodistų episkopų Blaivybės Drau-gija reguliariškai siuntinė-janti šios šalies spaudai sa-vo skaitlingus straipsnius, viename iš tokių straipsnių, užvarlintame "Alcohol in the Melting Pot" rašo (pa-braukimai mūsų padaryti): "Nėra abejones, kad pra-ėjusio metašimčio imigraci-ja — tai didelė palaima. Šiaurvakarinė Europa su-teikė žmones ir idealus kai-po medžiagą į tarpinamąjį pasaulio puodą, kuris nulie-gia šiu dienų Amerikos pilie-čius — prakilniausius žmo-nes, kokius kada-nors Die-vas ir istorijos bėgis sutei-kė!"

"Bet šių dienų imigracija yra labai skirtinga nuo pra-ėjusiojo metašimčio imigra-cijos..."

"Mūsų pirmesnėji imigra-cija buvo anglo-saksiška ir keltiška — germaniška, o dabar žemė užaugino. Dabartinė gi imigracija — daugiausia latiniška ir slaviška, man-dagiai sakant — labai-labai skirtinga sriovė."

"Senieji imigrantai buvo iš šiaurvakarinės Europos, kurios aštrus oras atsiliepia ir jų pobūdžiuose. Naujieji imigrantai iš-po šiaurvaka-rinės Europos nepastovaus oro, atsiliepiančio ir jų po-būdžiuose. Jų labai jautrus sudėjimas padarė juos pasi-baisėtinais palinkusiais prie anarchizmo. Senieji imi-grantai buvo daugiausiai protestonai ir linke prie ap-svietos; naujieji gi imigran-tai — tai visuomet romiški, ar graikiški katalikai su ne-atskiriamu analfabetišku-m (nemokėjimu rašto nei skaitymo). Jie neturi jo-kios nuovokos apie demo-kратиškumą. Jie tur vos ke-liatą draugijinių idealų; jų nuovoka apie lytį ir gentys-tę yra daugiausia gyvuliš-ka."

"Dabar, kuomet nepapras-tos ir kaskart didėjančios tokių žmonių gaujos į čia nuolat plaukia, jų veislės su žemiausiomis kokybėmis dauginasi skeizdamos or-ganizuotas ydas, mes mato-me, kaip sunku panaikinti tuos jų gyvenimo apsi-reiški-miegius, kurie juos žemina ir neduoda tapti patrijotiškais ir veikliais Amerikos pilie-čiais."

Tai šia kur užpakalinė drausminio judėjimo dva-sia — nieko nežinojimo, tau-tinės neapykantos ir tikėji-mų netoleravimo dvasia!

Drausmė — tai tik įžan-ga. Jei ji įvyks — tuomet išlys virsun ir kitokios ru-šies užsiuolimai ant ypatos laisvės.

Apsigynimo spėkos turi but atkreiptos į šią pirmąją

kovos liniją — į drausmę (prohibiciją). Jei kilusieji iš "sve-timžemių" piliečiai duosis apgalėti šioje linijo-je, tai kitos jų eilės jau bus silpnesnės, o priešai — su-stiprės.

Pr. Bajoras.

UŽ SIENOS.

Jie gyveno šale vienas ki-to.

Jono Jonapetrio ir ano "pono" kambariai buvo tik-tai siena skiriami.

Vakaraš Jonas girdėdavo per sieną, kai jo kaimynas sunkiai stenėdavo-dejuoda-vo.

Seimyninkė Jonui kartą papasakojo.

Jo kaimynas esąs pasitu-rintis žmogus. Kadaisia jis buvo vedęs. Bet pasitai-kė nelaimė: kartą, po ko-kios-tai puotos, tas ponas radęs pas savo žmoną jo laimės-vyru paveržėjui prigulinius daiktus. Jo žmona pas jį rado kitos po-nios pirštinaites. Pradėjus vienam kitą klausinėti, abu griežtai atsisakė pasiaiškinti. Susipyko. Pareikalavo persikyrimo, o jo žmona kaž-kur išsidangino.

Liudna tai gyvenimo isto-rija.

Ir tik tiek Jonas tegalėjo sužinoti.

Susitikus gi kartais Jonui su juomi, jis veik nenorėda-vo kalbėti. Pratardavo "la-bą rytą", "labą dieną", bei "labą vakarą", tai ir viskas. Gi labai Jo-nui užsiuolus su juo-mi pasikalbėti apie gyveni-mą, apie praleistas dienas, apie ateisiantį-busiantį gy-venimą, jis susiraukęs pra-tardavo:

— Gana, jau gana...

Ir daugiau nieko.

Tras-tas pasakymas Jonas pradavo gal-va. Bet jau kaip iš tokio tyluno juk priverstinai neiš-siklausė-neišsisteirausi. Tad Jonas vienas sau dary-davo visokius išvedimus. Pats sau ar šiaip ar taip nusprendavo. Vienok, ištie-su, nežinojo kaip tai tikrai yra.

Kartais Jonui norėdavo, kad kokiu nors būdu išgavus pas jį kam-barin, pamačius, kaip jis gyvena. Bet nors Jonas jau daug kartų turė-jo pas save jį parsivedęs, te-čiau pas jį apsilankyti pro-gos negavo. Šiokiuo tai to-kiuo būdu tas ponas išsisuk-davo, kad tik Joną pas save neįsileidus.

Sykį Jonas buvo išvažia-ves girion.

Smagiai pasilinksmino, praleido dieną.

Gerai jautėsi.

Ir kada geriau būtų gali-ma jausties, kad ne iš girios parvažiavus?

Lova Joną taip ir prašė savin.

Atsigulė jis.

Apsiklojo galvą lengva užklode ir mažą ką masty-damas, kaip tik saldžiai-sal-džiai užmigt, ir susapnuot dailų sapną, pradėjo snaust.

Jonas buvo jau pusiau miegas, jau sapnavo, kad užsisėdęs ant eglės viršūnės jojo per mišką, kaip staiga už sienos kaž-kas susibeldė — pasigirdo žingsniai.

Žmogaus žingsniai.

To paties žmogaus, kuris šale Jono gyvena.

Pakėlė Jonas galvą ir gir-di.

Vaikščioja žmogus. Braš-ka grindis. Reti, apgalvoti žingsniai taip jau ir pasako-ja Jonui:

"Nuobodu man ant šio svieto gyventi, nuobodu..."

Aš savo jau atgyvenau... Rengiuosi kitan pasvietimui...

— Pašoko Jonas, atsistėdė. — Kas čia? Ką tai reiškia? — klausia pats savęs. Žingsniai, žmogaus žingsniai.

Bet ko jis vaikščioja? Juk jau vėlu. Jau netoli dvylikta valanda nakties.

— Ir atsiminė. — Aa, tai tas vargšas... Jonui taip ir vaidinasi mamosi.

Kada tai, jau daug metų atgal, Jonas taip pat vaikščiojo, taip pat per langus tik tamsi naktis žiūrėjo į jo surauktą veidą. Į veidą, kuris raukšlė, rodė neužsiganėdinimą: „kam čia jam ant svieto gyventi?“ Tuomet Jonas, po didelio išsižio-džiavimo su savo numylėtine, jau tikrai buvo pasirengęs jai „pabauginti“ sau švino gabalą krutinės suivarant. Ir kad ne tas jo draugas, kuris atbėgęs Joną perkalbėjo, tikrai būtų „pabauginęs“ tą savo išdykėlę. Dėkingas jis dabar savo draugui už tai ir laimingai gyvena, kad ir be tos numylėtinės.

Žingsniai nutilo. Jonas atsiguļė. Bet ne ant ilgo.

O, žingsniai, tie žingsniai! Jie kartais toki lėti, tik-ka girdimi, toki, rodos, paslaptingi, iš praeities gyvenimo gilybių, liudnā-liudnā pasaką pasakojanti. Kartais gi jie toki greiti, skubūs ir garsūs, toki garsūs, kad žmogus ir labiausiai norėdamas miego, tylumoje nakties, negalėtų užmigti.

O, Jonas taip nori miego! Užsimastė jis:

„Sunkia iš savo gyvenimo rokunda tas žmogus veda... Štai kaip žmogui pasitaiko. Štai ko susilaukia... Gyvena-gyvena, o ant galo nei mirties geruoju nesulau-

kia... Ar jis mastė kuomet panašiai pasielgti? Tai jau tos moteris! O ant galo — tai tik silpnavolio darbas!... Gėda!...

Už sienos žingsniai, pamažu, pradėjo nutilti. Bet tuotarpu pasigirdo sunkus stenėjimas. Rodėsi, buk jis kur tai lipo. O štai ir virvės traukimas!... Paskui nutilo, nei brakšt!

— Žmogau! Ak, viešpatie! Vardan žmoniškumo, paliauk!... Ak, tai jau karis!... — sušuko Jonas, bėgdamas prie durų. Bet dar nespėjo į pusę kambario dabėgt, kaip vėl — žingsniai.

Jie toki, kaip ir pirmiaus: tai sunkūs, greiti, tai lengvi, tik-ka girdimi.

— Paikšas, suprato, kad tai ne žmoniškai pasielgti... Suprato, pabrangino savo gyvastį... Palaikė žmogaus tvirtą valią: gyventi, o ne mirti... O gal jis tik taip vaikštinėja, ir kenkia žmonėms megioti?...

Atsigūla Jonas. Klausosi dar.

Žingsniai už sienos jau kaip ir negirdimi... O tai čia nebūta, kad jis ir vaikščioja... Te sau vaikščioja! Jonas nori miego.

Snaudžia Jonas užmerkęs akis ir jau daugiau nemastė apie aną žmogų, savo kaimyną. Miegas, geriau negu kad apie kitą rupinimasis...

Už sienos, kaž-kas, staiga, it iš revolverio, tik plūmt! Žaibo greitumu Joną kaž-kas išmetė iš lovos.

Bežadis, suakmenėjęs, valandėlei. Paskui leidosi bėgti. Pribėgo prie kaimyno durų ir, nepaisant kad jos buvo užrakintos, greitai per jas inėjo.

Įbėgęs kambarin, pamatė gulintį, išsitiesusį savo

kaimyną.

Pamatęs sušuko: — Tamsta, vardan žmoniškumo!... ką gi dabar padarei?! Tai jau ir nusižudei?... Nemielas tau šis pasaulis buvo?... Ak, kokis tu nekantrus žmogus!...

— Paikše! — pasigirdo iš gulinėjo ant grindžių kaimyno lupų tvirtas, paniekinantis žodis. — Ką tu manai apie žmogaus gyvybę?! Štai, aš kankinuos, kad pasveikt iš savo ligos, o tu kažkokius niekus plepi...

— Bet kas čia taip, lyg šovė?

— Štai, tai aš su voga pavirtau...

Ir papasakojo kaimynas, kad jis jau nuo senai sergęs; jokio išėjimo nebuvo, kaip tik, daktarui patarus, gydytis su pagalba gimnastikos. Kas dvi valandis turėjo po pusę valandos vaikščioti ant augstų kryžiuokų, ir kilnoti sunkias vogas. Štai, keldamas vogą taip smarkiai krito, kad net voga išrankų išpuolė ir jis tulą laiką apsvaigęs gulėjo.

— Bet kas čia taip sunkiai, lyg apgalvojančiai vaikščiojo? — paklausė dar Jonas.

— Taigi, aš, ant kryžiu-

ku...

Jonas supyko-sudrebejo.

— Tai tu tokis naktinis pabalda?!... Tu žmonėms per visą naktelę neduodi ramybės-miego!... Tu... Na, karkis, pjaukis, šaukis! Tuščia tavęs, karkis!...

Ir Jonas, sutrenkęs smarkiai kaimyno kambario durimis, išbėgo savo kambarin. Atsigulė jis, užsiklojo galvą ir vis dar garsiai rėkė:

— Tu, naktinis pabalda... Tu žmonėms per visą naktelę neduodi ramybės-miego!... Tu... Na, karkis, pjaukis, šaukis! Tuščia tavęs, kar-

kis!... Už sienos gi vis dar girdėjosi žingsniai: kaimynas vaikščiojo ant augstų kryžiuokų, bet Jonas jau negirdėjo; išvyniojęs galvą užklo-dėn ir taikėsi saldžiai-saldžiai užmigti...

Kokiuo budu žmonės išmoko skaitliuoti.

Mūsų laikais skaitliavimo mokslas yra skaitomas paprasčiausiu dalyku, nes ir vaikai greitai laiku išmoksta.

Bet buvo laikai, kuomet žmonės nepažino skaitlinių. Tuomet netik nežinojo kokiūo budu reikia sudėti, atimti, padauginti ir išdalyti, bet jie nepažino skaitlinių, neturėjo joms vardų, nemokė jų parašyti. Jie nestengė net paprasčiausių skaitlinių suskaitliuoti (surokuoti).

Daug laiko praėjo ir daug truso padėta, kol žmonės priėjo prie tokio lengvo ir paprasto budo, kokį šian-dien mes vartojame. Mes jau išmokstame skaitliuoti dar vaikais budami ir taip priprantame prie jo, kad nei nepamastome, jog kuomet tai žmonės skaitliavimo nepažino.

Todel, be abejo, kiekvienam indomu bus pažvelgti ir sužinoti, kokiūo budu žmonės priėjo prie dabartinio paprasto ir parankaus skaitliavimo metodo, kokiūo budu jie išmoko parašyti dabartines skaitlines ir su kokiomis sunkenybėmis turėjo jie grumtiesi, ligi pagaliaus tas sunkenybes pašalino arba pergalejo.

I Kokiuo budu laukinės tautos skaitliuoja.

Kad žmonės anksčiau nemokėjo skaitliuoti bei su kokiomis sunkenybėmis jie turėjo grumtiesi ligi išmoko taip skaitliuoti, kaip mes dabar skaitliuojame, apie tai drasiai galima spręsti pagal laukinių tautų skaitliavimo budą, nes senovės tautos niekuo nuo jų nesiskyrė. Keliauninkai tikrina, kad didžiūma laukinių tautų žmonių skaitliuoja labai prastai, labai blogai. Esą net ir tokių tautų, kurios visiškai nemoka skaitliuoti.

Kadangi šiltuose kraštuose maistas ingyjama labai lengvai, tad jų gyventojams — laukiniams nereikalingas painus skaitliavimas: ukiu bei šeiminkystės vedimui daug daiktų nereikalaujama, tokių daiktų pas juos yra labai maža ir visus juos jie gali atsiminti. Ir todėl nereikia jų suskaitlyti. Tulas keliauninkas paklausęs vieno turtingo negro, kiek jis turi gyvulių. Pastarasis parodė ranką ir netoli esančią girią ir pasakė: „Aš turiu tiek gyvulių, kiek šitoj girių yra medžių.“

Neseniai dar gyveno laukiniai žmonės, kurie tegalėjo suskaitlyti tik ligi trijų. Daugiau jie nežinojo, ir jei buvo kalbama apie didesnę skaitlių daiktų, tai jie sakydavo, kad jų esą „daug“.

Australijoje neseniai dar tula laukinė tautelė skaitliuojant vartojo tik du žodžius: „netat“, kuris reiškia vieną, ir „naess“ — du. Idant parodyti, kad apie tris kalbama, jie sakydavo: „naess — netat“, ty, du ir vienas. Keturius jų kalba galima pasakyti, sakant „naess — naess“, ty, du ir

du. Penkis: „naess — naess — netat“, ty, du, du ir vienas, šešis — „naess — naess — naess“. Daugiau, kaip šešis, jie negalėdavo suskaitlyti. Dabar, kuomet jie susiduria su europiečiais, be abejo, jau bus išmokę šiek tiek daugiau suskaitlyti.

Laukiniai žmonės skaitliuodami visuomet ima pagalbon pirštus. Tai labai plačiai išsiplatines skaitliavimo metodas. Taip jau ir pas mus maži vaikai ir neišsilavinę žmonės suskaitlymū ligi keliato dešimtų naudoja tą patį metodą, ty, skaito ant pirštų.

Laukiniai žmonės skaitydami plačiai išsiekia pirštus, o paskui po vieną prilenkia prie delno. Zulusas — Afrikoje gyvenantie laukiniai — pradeda skaityti nuo kairiosios rankos mažojo pirštuko, kiekvieną pri-skaitlytąjį pirštą ištiesdami. Kai suskaitlyta ligi dešimts, tai suploja delnais. Idant parodyti, pavz., 45, zulusas turi keturius kartus suploti delnais ir ištiesi visus penkis dešimtosios rankos pirštus.

Su pirštų pagalba galima suskaitlyti tik ligi dešimt. Daugiau skaitant tie laukiniai žmonės, kurie gali daugiau suskaitlyti, pasi-šaukia kitą laukinį ir skaito jų rankos pirštus, arba savo kojų pirštus.

Tuo budu skaitliuoja taingi ir vienas Amerikos indijonų tribas. Jų skaitliavimo budas gana indomus. Vietoje „vieno“ jie sako „pirštas“ ir pridėda prie delno vieną pirštą. Kuomet reikia sakyti du, tai jie ištiesia du pirštų ir sako: „du pirštų“, vietoje trijų — „tris pirštai“ ir tt. ligi dešimt.

Toliaus beskaitant skaitantis pasišaukia kitą indijoną, liepia jam sugniaužti pirštus, o kuomet ligi dešimties suskaitlyta, tai turi pakelti vieną pirštą. Tokiuo budu skaitant du indijonų gali suskaitlyti ligi šimto. Jei gu reikia daugiau už šimtą suskaitlyti, tai pirmasis indijonas pakviečia dar vieną pagalbininką ir liepia jam taip pat daryti, kaip pirmasis darė, ty, sugniaužti pirštus ir suskaitlyti ligi dešimt pakelti vieną pirštą. Jeigu reikia suskaitlyti ligi trijų, keturių ir daugiau šimtų, tai pakviečiama tiek jau pagalbininku.

Tokiuo budu imant pagalbon tikrai rankų pirštus, jie gali suskaitlyti gana dideles sumas.

Kitas Amerikos indijonų tribas, skaitant daugiau per dešimt, ima pagalbon taipgi ir kojų pirštus.

Šitie laukiniai „penkių“ vietoje sako: „visa ranka“; šešių vietoje jie sako: „vienas iš antros rankos“, ty, turi pridėti iš antros rankos vieną pirštą; septynių vietoje — „du iš antros rankos“ ir tt. Kuomet visi pirštai suskaitlyti, ty, po pirmos dešimties, jie sako: „abi ranki“, arba dar paprasčiau — „koja“. Su tuo skaitlytojas nori pasakyti, kad jisai pradeda skaitlyti kojų pirštus. Po pirmos dešimties indijonai ima pagalbon kojų pirštus ir taip skaito: vienuoliką jie vadiną „koja vienas“, dvyliką — „koja du“, tryliką — „koja tris“, keturioliką — „koja keturi“, penkioliką — „visa koja“, šešioliką — „vienas iš antros kojos“ ir tt., kol pagaliaus daėina ligi dvidešimt. Tuomet sako: „visa koja“ arba paprastai: „žmogus“, nes žmogus viso turi dvidešimt pirštų.

Toliau skaitant indijonai taip daro.

Skaitantis pasikviečia pagalbon kitą ir skaito jo rankų ir kojų pirštus. Vietoje trisdešimt indijonai sako: „du žmogų“, šešiasdešimt — „tris žmonės“; šimtą jų kalba pasako — „penki žmonės“.

Šitos laukinės tautos skaitlymū gali naudoti ne vien tikrai rankų, bet ir kojų pirštus del to, kad jos gyvena karštuose bei šiltuose kraštuose, kur yra galima basom kojom vaikščiot.

Laukinėms tautos didelės skaitlinės nereikalingos, nes jų gyvenimas yra toks paprastas, kad jie pilnai apsieina su šimtu ir labai retai tepriešina suvirš šimto suskaitlyti.

Laukinės tautos suskaitlymū naudoja ne vien tikrai pirštus, bet ir įvairius kitus daiktus. Daugelis tautų ima pagalbon akmenukus, įvairius kiaučius, kukuruzų grūdus ir kit. Pietinio okeano salų gyventojai naudoja kokosinius riešutus, kurie ant jų salų auga milžiniška dauguma. Suskaitę ligi dešimt, jie padėda į šalį ne visą riešutų kruvą, kurioje yra dešimt riešutų, bet mažą riešuto šmotelį. Šitas šmotelis reiškia vieną dešimtį. Jeigu reikia pažymėti dešimt dešimtų, ty, šimtą, tai irgi padėda vieną riešuto šmotą, bet jau kur-kas didesnį.

Afrikoje negrai vaizbininkai turguose skaito su akmenėliais arba kukuruzų grūdais. Nuolatos jie nešiojasi su savim pilną krepšį akmenėlių arba kukuruzų grūdų, o kuomet reikia suskaitlyti, tai išberia juos ant žemės. Suskaitę ligi penkių, negras pastumia tą krututę į šalį ir vėl prade-

da skaitlyti nuo vieno. Jei daug reikia suskaitlyti, tai pasą negrą — vaizbininką bus tiek po „penkis“, kiek ant žemės yra krutelių.

Ir tuli mūsų žmonės, kurie nemoka rašyti, by ką skaitydami įpjauna su peiliu arba inkerta — su kirviu ant „birkos“ ženklą. Kiekvieną dešimtąjį ženklą skersai perpjauna taip, kad pasidaro kryžiuokas.

II Skaitliavimas su įvairių įrankių pagalba.

Pirklybai ir išdirbystei besiplėtojant atsirado greito skaitliavimo reikalavimas. Tuomet žmonės išradė, skaitliavimo palengvinimui, įvairius įrankius.

Seniausią skaitliavimo įrankį išrado chinai, kurį jie vadiną suan-panu. Tasai įrankis išrastas labai senai, daug šimtmečių, o gal net ir tukstančių metų prieš Kristaus gimimą. Chinijoje suan-panas labai plačiai paplitęs, kaip Rusijoje taip vadinami „šėti“. Juos naudoja pirkkliai, kontoristai, bankininkai, valstybės įstaigose ir tt.

Suan-panas susideda iš žemos, keturkampės dėžutės su žemomis sienelėmis. Dėžutės viduryje, daugiau į viršų, įtaisyta skersinė sienelė. Iš viršaus žemyn per skersinę sienelę išvertos vielos arba šniureliai (paprastai dešimt). Ant kiekvienos vielutės (drato) užveria ne dešimt skritulėlių, kaip kad „šėti“ turi, bet septynis. Du skrituliuku esti augštutiniame skyriuje, penki — apatiname.

Naudojant suan-paną skaitliavimui, reikia atkreipti domą į sekančių du dalykus: 1) kiekvienas vienos skrituliukas prideri prie vienos rūšies; apatiniojo

skyriaus skrituliukas reiškia vieną, o viršutinio — penkis. 2) Kiekvienos sekančios vietos (kairiojo pusės) skrituliukas yra dešimties sykių didesnis už šale esantį dešiniojo pusės, ty, kiekvienas kairiosios pusės vielos skrituliukas lyginasi dešimčiai skrituliukų dešimtosios pusės.

Pradedant skaitliuoti visus skrituliukus sustumia į kruvą pakraščiais. Skaitant gi pristumia juos prie suan-pano skersinės sienelės. Kuomet ant vienos vielos apatiniojo skyriaus suskaitlyta ligi penkių, tai juos pastumia į šalį, o į jų vietą pristumia prie skersinės sienelės vieną skrituliuką iš viršutiniojo skyriaus. Kuomet antrą sykį suskaitlyta ligi penkių iš apatinio skyriaus, tai ir vėl paėma vieną iš viršutiniojo skyriaus ir pristumia prie skersinės sienelės. Po tam abudu skrituliuku esančiu ant pirmosios vielos nustumia, o į jų vietą ima vieną skrituliuką nuo sekančios vielos kairiojo pusės, iš apatinio skyriaus.

Tuo budu ant pirmutinios vielos suskaito visus po vieną ir po penkius reiškiančius skrituliukus, ant antros — po dešimt ir penkiasdešimt, ant trečios — po šimtą ir penkis šimtus ir tt.

Rusijos „šėti“ ne daugel kuo skiriasi nuo chinų suan-panų. Skirtumas tik tame, kad Rusijoje ant kiekvienos vielos yra po dešimt skrituliukų, o Chinijoje po septynis. Todel su Rusijos lengviau skaitliuoti, negu su Chinijos suan-panu. Tačiau reikia manyti, kad pagal suan-paną padaryti Rusijos „šėti“. Rusijos pirkkliai jau nuo senų senovės turė-

jo su Chinijos pirkkliais įvairių reikalų, ir todėl labai galimas dalykas, kad rusas pirklys parsivežė iš Chinijos suan-paną. Parsivežus į Rusiją jį tikrai perkeitė ir patobulino.

Taipgi gana ilgai buvo naudojamas kokis kitas skaitliavimo įrankis, kurį vadina abaku arba skaitliavimo lenta. Tasai skaitliavimo įrankis buvo ypač labai prasiplatinęs tarp graikų ir romiečių.

„Abak“ — tai graikų žodis, kuris mūsų kalboje reiškia skobnį (stalą). Taipgi ir hebrajų kalboje randame žodį „abak“, kuris lietuvių kalba būtų dulkės. Pastaroji sąvoka artimai surišta su šito skaitliavimo įrankio atsiradimu, kuris vadinamas „abaku“.

Taip, nes senovės laikais graikai ir romiečiai darydavo abaką su smilčių pagalba. Jie paimdavo lentą ir apipildavo ją lygia smilčių eile. Smiltįse pabraukdavo linijas, idant atskirti vienu-tes nuo dešimtinių, dešimtinės nuo šimtinių ir tt. Skaitydami naudojo akmenukus arba kitokius daiktus (riešutus, pupas ir kit.).

Vėliau gi abaką kitaip padarydavo.

Romiečių abakas susidėjo iš paskirstytos į skyrius lentos, į kurią buvo galima inkišti pagaliukus. Šitie pagaliukai užėmė pirmiau naudojamų akmenukų vietą.

Nors abakas buvo visai keičiamas arba gerinamas, bet svarbiausias dalykas pasiliko tas pats: lenta buvo padalinama į skyrius arba kolonas ir buvo skaitliuojama su daiktų pagalba. Kolonas suskirstydavo taip, kad vienoje buvo vienuetės, antrojoje — dešimtinės, trečiojoje — šimtinės ir tt. Ant

abako, pavyzdžiui, taip galima skaitliuoti. Vienoj kolonoje tris akmenukai reiškia tris vienuetes (3), antrojoje 9 akmenukai — devynias dešimties (90). Trečioji kolona yra tuščia, kas reiškia, kad šimtinės dalies nėra. Vienas akmenukas ketvirtosios kolonoje padėtas reiškia tukstantį, keturi penktojoje — po dešimt tukstančių. Visas skaitlines sudėjus į kruvą gausime 41093.

Aprašytasis skaitliavimo budas ant abako buvo nepaprastai todel, kad į kiekvieną skyrių arba koloną reikėjo padėti tam tikrą skaitlių daiktų. Daiktus, pavyzdžiui, akmenukus bedėliojant lengvai juk galima sudėti arti vienas kito ir sumaišyti visą skaitliavimą. Idant to išvengti, vietoje dėti daiktus, ant abako pradėjo rašyti tam tikrus ženklus.

Graikų mokslininkai jau šeštame šimtetyje prieš Kristaus gimimą pradėjo skaitlines ženklini savo alfabeto raidėmis. Taip pat darė ir romiečiai, kurie naudojo savo cifras. Bet toks budas išrodė ne visai parankus: parašytasias skaitlines reikėdavo nušluostyti, o jų vietoje rašyti naujas.

Kad gi prašalinti tą nepaprastumą, kuris ypač trukdė, kuomet buvo daroma ilgos rokundos, tad pradėjo naudoti savotiškus kaulinius numerius arba barankutes, kurios buvo cifromis išrašytos. Tokį abaką su barankutėmis naudojo graikai ir romiečiai X—XII šimtetyje po Kristaus gimimo. Su jų pagalba mokslu žmonės suskaitlydavo įvairius dalykus.

Jie viso turėjo devynis paženklintus numerius, o de-

šimtąjį nepaženklintą. Į kiekvieną abaką skyrių indėjo numerį; cifra niekuomet nebuvo didesnė už devynis; jeigu reikėjo suskaičiuoti dešimt, tai į sekantį abaką skyrių dešiniojo pusės indėjo numerį paženklinta cifra 1, bet užtat iš pirmojo skyriaus išėmė numerį su cifra 9. Į tuos skyrius, kur skaitant nebuvo jokios cifros, indėdavo tuščia numerį. Skaitlines ant numerių paženklindavo romiečių cifromis, graikų alfabeto raidėmis ir įvairiais kitais ženklais, kurie buvo naudojami mūsų dabartinių cifrų vietoje.

Vėliau, rašymo mokslui prasiplatinus, nebenaudojo abako ir pradėjo skaitliuoti užrašant cifras ant popieriaus. Nežiūrint to, kad jau IX šimtmetyje po Kristaus gimimo Europoje pasirodė dabartinės, taip vadinamos arabų skaitmenys, kurios labai parankios skaitliavimui, abaką dar ilgai naudojo Vakarų Europoje ir net XV ir XVI šimt. dar skaitliavo ant abako.

Ar ištikrų taip yra?

Pas J. P. Raulinaitis "Keleivio" N4 mėgina sukritikuoti mano tilpūsia "Vienybės Lietuvninkų" N53 korespondenciją, kurioje trumpai buvo parašyta apie So. Bostono Lietuvių Labdarystės Dr-ją ir socialistus. Iš tos jo "kritikos" matyti, kad jis menkai žino apie Labdarystės Dr-jos istoriją, tad ir nieka tokio nepasako bei neužgincina mano korespondencijoje paminėtųjų faktų. Visų pirmausia jis gerai, paprastu būdu, pasiklioja, potam padro kelias ištraukas iš mano korespondencijos, o pagaliau sušunka: "Tai yra grynas melas!"

Niekuomet nesitikėjau, kad toksai suaugęs vyras, kaip p. Raulinaitis, nei tiek nesuprastu, kad kritikai yra reikalingi faktai, rimti ir nuoseklūs priparodymai, o ne tušti žodžiai. Pasikliojimas bei pasakymas, kad "tai yra melas", nieka nepriparodo ir nieka nereikia. Tokios ar tam panašios kritikos, su panašia, kaip p. R., argumentacija bereikalingai tik vietą užima laikraštyje.

Didžiausias p. Raulinaitis priparodymas, kad socialistai rėmė Liet. Labdarystės Draugiją, tai pasakymas, kad socialistų laikraščiai rašė apie reikalingumą lietuvių salės So. Bostone. Didelio čia daikto. Juk socialistų laikraščiai rašė taipgi apie "reikalingumą" Tautos Namui Vilniuje. Mes labai gerai žinome, kaip jie rašė ir, kiek jie to namo inkurimui aukoję! Gi taip Tautos Namui, taip ir Labdarystės Draugijai salei buvo labiausia reikalingos aukos. Todel aš savo korespondencijoje ir nurodžiau ir tai, kas surinko ir kas daugiausia aukų sudėjo. Nors ten aiškiai pasakytą, kad tautiečiai, o ne socialistai, vienok p. R. savo "kritikoje" ant to nieko neatsako.

Antras p. Raulinaitis "svarbus" faktas, tai tas, kad ir D. L. K. Vytauto draugijos susirinkime nariai sudėjo 35 dolarius. Apie tai paminėjęs jis nušoka net ligi 3 tukstančių dol. Tai tikrai padryta "socialistiškas" žingsnis. Nuo 35 dol. ligi 3,000 dol! Bet gal p. Raulinaitis teiktusi paaiškinti: kokiu būdu ir kas tuos tris

tukstančius dol. surinko? Taip jau aš norėčiau žinoti, ką gero padarė LSS. 60 kp. Ar ji prisidėjo prie veikimo, prie tos pinigų sumos rinkimo, ar ne? Bet, be abejo, p. R. bus sarmata pasakyti, kad ne, tad aš pasakysiu, — kad LSS. 60 kp. veikė tiktausiai, bet ne visuomenėi. Socialistai neparengė nei vieno teatro, nei balius, nei koncerto. Jie visuomenės, visų lietuvių naudai, nieko neveikė. Jeigu p. Raulinaitis nori daugiau apie tai kalbėti, tai tegul priparodo faktais, o ne tuščiais žodžiais. Juk mano korespondencijoje aiškiai pasakytą, kad ir D. L. K. Vytauto draugija prisidėjo prie Labdarystės Draugijos, tik, žinoma, ne pirmutinė, kaip kad p. R. nurodo.

Pirmiausia keli dolariai liko Labdarystės Draugijai nuo balius, kurį parengė suvienijomis spekomis trys draugijos: Lietuvių Ukėsų, D. L. K. Vytauto ir Susiv. Liet. Sv. Kazimiero. Šitas balius buvo parengtas 1909 metais, nuo kurio liko pelno 34 dol. 50c.

Ka del sudėjimo draugijų susirinkimuose, tai pradžia buvo tokia: Liet. Ukėsų Draugijos susirinkime, kuris bavo vasario 20 d. 1910 m., pilnais Labdarystės Dr-jos nariais pastoję pp. K. Jurgelionas, P. Stanys ir J. Eivaišis, — visi tautininkai, — o kiti po mažiau sudėjo. Viso sudėta tame susirinkime 25 dol.

D. L. K. Vytauto draugijos susirinkime, kuris buvo kovo 6 d. 1910 m., pakilus klausimui apie Labdarystės dr-ją, sudėta 29 dol. Bet pilnos nario mokesties neužsimokėjo nei vienas. Ir aukojusių atskaita rodo, kad daugiausia aukoję geri tautiečiai, o ne socialistai.

Kas tik nori, tai gali rasti šiuos faktus Labdarystės dr-jos knigoj.

Pagaliam p. Raulinaitis žingėdauja ar atsauks "Vienybė Lietuvninkų" mano "melą". Šitas straipsnelis dar kartą parodo, kad aš rašiau teisybę. Man rodos, kad vietoje ką man liepti atšaukti, p. Raulinaitis turėtų atšaukti savo savotišką "teisybę", kuri klaidina laikraščių skaitytojus. Pamatysime ar p. R. turės drąsos tai padaryti.

J. Lekavičius.

Nauji Raštai.

"Galvočius", N1, mėnesinis mokslinis žurnalas, leidžiamas kiekvieno mėnesio 5 d. leidėjo B. Montvido. Redaguoja A. Montvidas, medicinos studentas. "Galvočius" prenumeratos kaina 1 dol. 50c. metams. Adresas: "Galvočius", 1650 Fulton St., Chicago, Ill.

Šio mėnesinio mokslinio žurnalo išvirsinė išvaizda visiškai "nemoksliska", greičiau panaši į kokio juokų žurnalo, kokiuo tikslu padėta ant viršelių tie "mūsų skaitytojai" ir tie "neskaitantieji", tie juokdariai, apie tai niekas kitas nepasakys, kaip tik patį leidėją. Techniškoji žurnalo pusė labai prastai atlikta — spauda kaikiurių puslapių per daug palša, o kaikiurių per daug juoda. Kas nuo vienu nutraukta, tai kitiems atiduota. Popiera kaip žurnalui irgi per daug prasta. Taigi, išvirsinė pusė ne kaikinė, o išpušė padaro. Bet tiek to su išvirsine "Galvočiaus" išvaizda, tatau ne taip svarbu, nes mokslas yra prastas ir padabinių ne-

reikalauja, o tas žurnalas kaip tik mokslui ir yra skiriamas.

Pažvelgkime išvidinė "Galvočiaus" pusė. Visų pirma telpa jame keistas straipsnis su labai keistu kalbos žvilgsniu antgalviu "Biskiniai laikraščiai". Dėja, tuo straipsniu, lyg teleskopu bežiūrint į dangų, nebežiūrėta, kas dedasi ant žemės, nežiūrėta tai, kad į tuos laikraščius, kuriuos "Galvočius" taip smarkiai bara, rašė ir, be abejo, rašys studijavę žmonės, kaip tai: Šliupas, d-ras Matulaitis, d-ras Rutkauskas, d-ras Graičiūnas ir kiti. Telpa tuose laikraščiuose taip jau įvairiausių straipsnių iš kitų mokslo dalykų taip originalių, taip ir verstinių, kurie irgi parašyti studijavusių žmonių. "Galvočius" ypač užsipuola ant lietuvių laikraščių, kad ten rašoma biskis apie vieną dalyką, biskis apie kitą dalyką, biskis apie trečią dalyką ir taip toliau. Na, o jo paties rašoma biskis apie celes, biskis apie maisto šaltinį, biskis apie oksigeną, biskis apie "tonsilitit" ir jo gydymą, biskis apie kaulieną ir daugiau tų biskių — visais pirmaisiais numeriais susideda iš biskiu. Tai kame gi to užsipuolimo pagrindas? "Galvočiaus" redaktorius tuo savo nevykusiū straipsniu pats save pasistatė keistan padėjimui. Ir priparodė, kad reikalauti labai lengva, bet išsėsti pačiam reikalaotojui — labai sunku.

J. B.—s.

SMULKMENOS.

Degtinės užteks.

Rusijos valdžia visuomet prieš Naujus Metus apskaito, kiek kitais metais reikės degtinės pridaryti. Mat yra pastebėta, kad kasmet žmonės daugiau degtinės išgeria, taigi daugiau ir pinigų valdžiai už degtinę išmoka. Sulig to, kiek vienais metais žmonės degtinės išgėrė, apskaito, kiek išgers kitais metais. Jau buvo paskelbta, kiek valdžia 1914 metai tikisi žmonėms degtinės parduoti kaip štai pasirodė, kad šiais metais, sulig išskaitymo, žmonės turės išgerti 10 milijonų viedrų daugiau, negu pereiniais 1913 m. išgėrė. O mat ir 1913 m. žmonės degtinės išgėrė daugiau, negu valdžia manė. ("L. U.")

Kningų skaitlius didėjas Ispanijoje.

Pastaruojų laikų kningų skaitlius didėjas Ispanijoje pradėjo sparčiai apsi-reikšti. Vokiečių laikraštis paduoda tokią indomą statistiką Ispanijoje:

Iš filosofijos srit. 1903 m. 49.
Iš religijos 111.
Iš filologijos 36.
Iš matematikos 98.
Iš geogr. ir istorijos 111.
Iš muzikos 104.
Iš klasikų ir dail. lit. 415.

Iš filosofijos srit. 1912 m. 55.
Iš religijos 137.
Iš filologijos 45.
Iš matematikos 142.
Iš geogr. ir istorijos 218.
Iš muzikos 142.
Iš klasikų ir dail. lit. 920.

Taigi pažanga ypač žymi dailioje literaturoje, geografinėje, istorijoje ir socialiuose moksluose.

Ispanijos pažanga atėityje gludi pirmyn žengiančioje liaudyje, kuri metal iš metų vis geriau organizuojasi ir vis aiškiau stato savo programą Ispanijos liaudies grovei. ("V.")

Valdonų algos.

Pastaruojų laikų net ir Vokietijos kaizeris Vilius pradėjo skysties, kad pragyvenimo reikmenų kainos labai pakilusios ir, idant sudurti galą su galu, jis turis parduoti vieną ar du savo palociu. Tatai atkreipia mūsų domą į jo algą, kokią jisai kasmet gauna. Jam mokama kasmet po 3,698, 260 dol. Be to, jis kasmet gauna gerų ineigų iš privatinės savo nuosavybės, kuri išblaškyta po visą Vokietiją, susidedančios iš palocių-pilių, girių ir žemės plotų.

Mažiausią algą už visus kitus Europos valdonus gauna, rodos, Haakonas VII, Norvegijos karalius, kuriam mokama po 185,000 dol. metams. Rumunai moka savo karaliui 227,550 dol., ir serbai kuone tiek pat. Wuertembergijos karalius gauna arti pusės milijono dol., Saksonijos karalius 880,000 dol., Graikijos — 260,000 dol., Italijos — 3,000, 000 dol., Ispanijos — arti 4, 000,000 dol., Belgijos — 263, 000 dol., Bavarijos — 286, 000 dol., Danijos — 262,000 dol. Rusijos caras gauna kasmet viso po 12,000,000 dol., o Austro-Vengrijos 4,500,000 dol.

Kningų produkcija Vokietijoje.

Jau 1908 m. padarytoji statistika rodo, kad tuomet Vokietijoje buvo apleidę spaudą dvidešimtspuspenktukstančių kningų, turėjusių pusšėto milijono puslapių. Kad suprantamai perskaityti kningos puslapį, reikia mažiausia užtrukti 2-3 minutes. Taigi kas būtų norėję perskaityti visas tuo metu pasirodžiusias Vokietijoje kningas, būtų turėjęs skaityti nuo 25 ligi 30 metų, nemiegodamas, nevalgydamas, negerdamas, apskritai nei vieną minutę nuo savo mylimo darbo neatsitraukdamas. Toks kningų mylėtojas, pirm negu jis būtų badu sproges, rodos, būtų iš proto išsikraustęs ir atlikta. Kas būtų norėjęs visas tų metų kningas nusipirkti, tam būtų reikėję išmokėti 24 tukstančiai rublių. O jei nusipirkęs būtų panorėjęs šale viena kitos pastatyti, tai būtų reikėję 234 metrų — ketvirtį varsto ilgio lentynos neaptaisytoms ir trečdalį varsto aptaisytoms kningoms sukrauti. Daugiausia kningų gamina Prusija (36 procentus), paskui Saksonija, kame kningynis Leipzig'as (25 procentus).

Dabar Vokietijoje kningų produkcija kasmet siekia jau toli viršaus 30 tukstančių egzempliorių. O kur dar laikraštija, kurios išėjimas kelis kartus tiek daugiau?! Tikras popierinis amžius!

PRANESIMAS.

Šiuomi turime garbę paskelbti gerbiams Amerikikos lietuviams, kad "Lietuvos žinioms", "Lietuvos Ukininkui", "Bendrijai" ir kitiems raštams bei kningoms leisti Bendrovės "F. Bortkevičienė, K. Grinius ir Ko." Valdyba Vlniue ingaliojo p. V. K. Račkaską rinkti pajus, prenumeratą ir atlikti visokius dalykus tos firmos vardu. Prašome todelei visų krepities prie V. K. Račkasko (jo adresas: Madison Sq. Station Box 204, New York, N. Y.), kaip prie vyriausio ir vienintelio mūsų atstovo Amerikoje.

"Lietuvos žinioms", "Lietuvos Ukininkui" ir "Bendrijai" leisti.

Bendrovės valdyba.

VIETOS KRONIKA.

Lietuvių Ukėsų Dr-stės susirinkimas. Musų prašo paskelbti visiems L. U. D. nariams, jog jų draugijos mėnesinis susirinkimas bus vasario 15 d. 2 val. po pietų Lietuvių Salėje. Prašo visų narių atsilankyti ir atsivesti naujų.

Žydu švietėjai Amerikoje. Pereitą savaitę Bostono žydu kolonijai aplankė du žydu švietėjų, kuriuodu atkeliavo iš Europos, butent: rabinas d-ras Meyer Hildesheimer, vedėjas rabinškos kolegijos Berline, ir rabinas d-ras Aaron Velkin, ortodoksinių žydu vadovas Rusijoje. Vietos žydu rabinai ir turtin-gesnioji žydu visuomenė parengė jiems iškilmingas sulauktuvių puotas.

Sako, kad niekuomet dar Bostono žydu istorijoje nebuvo tokių demonstracijų, kaip dabar, kurios parengta žydu atstovams. Juodu atstovauja taip vadinamų ortodoksinių žydu federacija vardu "Agudas Izrael". Šitas judėjimas, kurį skleidžia tarp žydu paminėtoji draugija, šiek-tiek skiriasi nuo sionistų judėjimo. Tečiau ir to judėjimo uždaviniu yra — atgauti žydams Jeruzolimą, bet tikta ortodoksiniams žydams.

Lietuvių korporacija So. Bostone. Lietuvių budavojimo ir komercijos korporacija (United Building and Commercial Co.), kuri inkurta Brocktono mieste, Mass. valstijoje, atidarė savo skyrių po num. 315 W. Broadway. Šios korporacijos skyriaus vedėju yra p. A. Denbinskis.

Bostono miesto reikalų vedimui. Šio miesto reikalų vedimui, įvairiems pereinamųjų pataisymams, sulig paskelbto miesto auditorio Mitchell'o raporto, išleista 52,927,453 dol. 77c. Iš tos sumos 26,279,111 dol. 16c. išleista vien tik įvairių miesto departamentų išlaidų uždengimui.

Daro plenus išvažiavimui. Bostono operos kompanijos nariai-dainininkai, kurie kovos mėnesį rengiasi važiuoti į Paryžių, Franciją, veda jau derybas su Red Star laivų kompanija. Rods, kad viso 150 dainininkų išplauks laivu "Lapland". Jie vešis su savim visus savo kostiumus ir sceneriją.

Arbitratorių pasiryžimas. Šios valstijos arbitracijos taryba daro plenus, kukiuo būdu pralalinti streikus ir lokautus, kurie daug nuostolių pridaro ne tik darbininkams ir darbdaviams, bet taip jau ir kitiems žmonėms. To tikslo atsiekimui bus pašvenčiama kasmet po 50,000 dolarių.

Vienas tos tarybos narių, p. Charles S. Wood, nurodė vienam susirinkime, kad pralalinimui streikų ir lokautų bus naudojamas apskelbimo budas: laikraščiuose bus paskelbta nesutikimu priežastis ir aiškinama, kaip jų išvengti.

Ateitis mums parodys, ar pasiseks jiems tą sumanytą įvykinti ir savo tikslą atsiekti — išvyti iš Massachusetts valstijos streikus ir lokautus.

Šv. Petro bažnyčios fėrai. Kaip visiems yra žinoma šv. Petro po-bažnytinėje salėje dabar yra fėrai, kurie parengta papildinimui parapijinių ineigų.

Vasario 8 d. laike fėrų ant-ras bažnytinis choras, kurį veda p. J. Varaitis, padainavo keliatą dainėlių. Rods, kad geriausia pavyko "Sveiki broliai daininkai" ir "Girioj". Tas choras, reikia pasakyti, susideda iš prastų kaimiečių vaikinių ir merginų, kurie turi gerus norus ir myli dainas. Tatai kaž-ko nuo jų nei negaima reikalaui. Malonu jau ir tai, kad jie savo liuosą laiką pašvenčia lavinimuisi dainuoti, kad jie stengiasi linksmai ir gražiai laiką praleisti. Reikia jiems palinkėti, idant daugiau pasidaruotų, o už šitą keliatos dainėlių padainavimą tarti ačiū.

Pagaliam, geistina būtų, kad ir kituo e viešuose vakaruose šis choras pasirodytų.

Dainų Mylėtojas.

Jieško pražuvusios mergaitės. Bostono ir New Yorko policija jieško p-lės Elzbiotos Petruškiutės iš Everett, 15-kos metų mergaitės, kuri pražuvo sausio 8 dieną. Jos tėvai, kurie gyvena ant 8 Milo gat. Everette, mano kad ji bus patekusi į baltosios vergijos pirklių rankas. Mat, jinai susipažinusi su kokia tai svetima moteriške, kuri jai prižadėjusi parupinti New Yorko mieste darbą. Kiek detektivams teko sužinoti, tai ji į New Yorką ir išvažiavusi drauge su ta nepažįstama moteriške.

Informacijos biuras. Šiaurinės Amerikos Civiškoji Līga Imigrantams įsteigė So. Bostone informacijos biurą, kuriame suteikiama dovai įvairių patarimų. Nėra abejonės, kad lietuviai stengsis pasinaudoti šio biuro patarimais, kurie duoda mi be jokios užmokėties.

13. Room 13, Bethesda Hall Bldg., So. Boston, Mass. Biuras esti atdaras šiuo laiku: antradieniais nuo 3:30 val. ligi 5:30 val. po pietų; pirmadieniais, trečadieniais ir ketvirtadieniais nuo 7:15 val. ligi 9:15 val. vakarais. Biuro vedėju yra p. W. A. Hamlin.

Apie "Lietuvių Gaspadi-nių Klubą". Neseniai susitvėrusi moterų draugija augščiau paminėtoju vardu jau atsispauzdino savo įstatus ir išgavo įvairius kitus dalykus formaliskam draugijos vedimui. Nėra abejonės, kad šis klubas bus jos, nes įstatai yra bepartiški, nekludanti žmonių persitikrinimui. Jų, moterų klubo, istatuose užsibriežta skleisti apšvietą ir mokinti ne vien tik savo narės, bet ir nepriderančias prie klubo lietuves-moteris, kaip reikia užlaikyti higieniškai namus, gaminti sveikus ir skanius valgius ir auklėti dorai vaikus. Tai valio lietuvių moterų klubas! Švieskitės ir tverkite laimę savo namams, savo vaikams ir visai mūsų tautai!

Rep.

Bedarbių susirinkimas. Vasario 14 dieną prie "Band Stand on Boston Common" bus bedarbių masės susirinkimas. Angliškai kalbės p. Morison I. Swift ir keliatas kitų, o lietuviškai, jei bus ten lietuvių, p. A. Ivaškevičia. Susirinkimo pradžia 2:30 val. po pietų.

Vienas kuris gali būti geru valdonu, geru gramatiku, bet jeigu jis bus be doros, tai jis negali būti geru žmogum— Seneca.

Iškilmingas Balias!

Švento Petro Parapijos, bus Panedėlije, 23 dieną Vasario, 1914 m., Lietuvių Svetainėje, kamp. E ir Silver gatvių, So. Boston, Mass. Prasidės 2-ą valandą po pietų ir trauksis iki 12 val. nakties.

Apart balius bus dar ir pui-ki vakarienė atskiroj svetainėje. Norintieji dalyvauti ir Baliaus vakarienėje, turi nusipirkti extra tikietus. Tikietus galima nusipirkti išanksto "Ateities" ofise ir pas parapijonus.

Visus širdingai užkviečiam atsilankyti, nes bus puikus pasilinksminimo vakara.

Užkviečia KOMITETAS.

PAJIEŠKOJIMAS.

Pajieškau Antano Dėdino ir Miko Gabrio. Dėdinas 1912 m. gyveno Brooklyne ir New Yorke, dirbo "Sapole", 439 West st., New Yorke. Su Gabriu gi pereitais metais gyvenova Waterbury, Conn., 81 Drayer st. Kas juos žino, malonėkit pranešti bei patį lai atsišaukia šiuo adresu:

J. J. Žemaitaitis,
P. O. Box 3, Montello, Mass.

Pajieškau kumo Motiejaus Maslauskos, kuris, rodos, gyveno Pensdale, Pa. Girdėjau, dirba prie akmeninių mainų. 2 metai Amerikoje, iš Lietuvos paeina Žemaitkiemio parapijos, Kau-
no gub. Turiu svarbų reikalą, malonėkit tuojau atsišaukti.

Frank Zerolis,
877 Cambridge st.
E. Cambridge, Mass.

Užsisakykite pažangiosios pakraipos

Dienraštį

"LIETUVOS ŽINIAS"

"Lietuvos žinios" uoliai gvildės įvairius mūsų visuomenės klausimus.

"Lietuvos žiniose" bus daugiausia vietos pavesdama Lietuvos ir Lietuvos laikraščių bei kolonijų reikalams.

"Lietuvos žinios" stengsis Rusijos ir viso pasaulio svarbiausius gyvenimo apsieiškimus uoliai sekti.

KASDIEN BUS DEDAMA TELEGRAMŲ.

Visuose didesniuose Lietuvos miestuose ir miesteliuose "Lietuvos žinios" turi nuosavių korespondentų. Taip pat yra nuosavių korespondentų ir tuose Rusijos miestuose, kame lietuvių kolonijomis gyvenama. Amerikos korespondentas nuolat rašinė apie Amerikos lietuvių.

Žymiausių Lietuvos rašytojų ir visuomenės veikėjų pasižadėjo ikišiol "Lietuvos žiniose" bendradarbiauti:

D-ra P. Avizonis, pris. adv. A. Bulota, P. Bugailiškis, J. Bekampis, Dagys, D-ras A. Garmus, Gintautas, inž. Gravrogas, D-ras K. Grinius, K. Jasiukaitis, Jovaras, Vl. Juodisius (D. K.), V. Dumos narys Januškevičius, Agr. J. Kriščiūnas, Kuodaitis, D-ras M. Kuprevičius, Pr. Kr., A. Mikaitis, M., M. Petrauskas, G. Petkevičaitė, Pr. Penkaitis, S. Ponganis, K. Puida, A. R., M. Romeris, P. Ruseckas (P. R.), Sėjikas, Sn., P. St—, D-ras J. Staugaitis, pris. adv. M. Šleževičius, St. Šilingas, kun. J. Šepetys, Vargovaitis, inž. P. Vitkauskas, pris. adv. J. Vileišis, Visuomis, Vydunas, Žemaitė.

Kaina Amerikoje 6 dol. metams, pusmečiui 3 dol., o norint gauti 2 kart per savaitę metams 4 dol. 30c. Lietuvoje metams 6 rubliai.

Adresas: Vilnius, "Lietuvos žinių" Redakcija.

Patį užsirašykite ir kitus raginkite užsirašyti 1914 metams geriausi lietuvių darbo žmonių laikraštį

"LIETUVOS UKININKA"

su priedais: "Žeme", "Jaunimu", "Sveikata" ir dovanomis

"Vilniaus Kalendorium" 1915 metų

"Lietuvos Ukininke" ir jo prieduose rašo ir duoda patarimų žymiausi Lietuvos advokatai, daktarai, agronomai, inžinieriai, veterinariai ir kiti mokslo vyrai, o taip pat apšvietę valstiečiai, darbininkai ir t. t.

Kaina su visais priedais, dovanomis: metams 3 r., pusė metų 1 r. 50 k., 3 mėn. 75 k. Amerikoje metams 4 dol.

Adresas: Vilnius, Semionovskaja 10, "Lietuvos Ukininkas"

Laivakortes Atpigo!

Per Bostono Portą

Tiktai \$22.00

Norėdami važiuoti Lietuvo arba siūsti Laivakortę savo giminėms, pasiskubinkite nusipirkti dabar, nes trumpam laike vėlą pabrangs, taip, kaip buvo pirmiau. Atsišaukite tuojau į "ATEITIES" AGENTURĄ,

366 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

PARSIDUODA

Bučernė ir Grosernė. geriausioj vietoj So. Bostone, 139 Broadway, antros durys nuo Ricker Jaynes aptiekos. Savininkas turi kitą biznį, todėl dviejų neįstengia prižiūrėti. Daro biznio \$500.00 savaitėje. Gera proga dviem partneriam. Parsiduos nebrangiai. Atsišaukite augščiau minėtu adresu, nuo 3 val. po pietų iki 6 val. vakare.

2 KATALIOGAI DYKAI!

Visu lietuviškų KNYGŲ nuo seniausios iki naujausios laidos, pilnas naujas katalogas, 80 pusl., bus pristatytas DYKAI. MYLETOJAI MUZIKS, čia gali gauti gerų muzikališkų instrumentų katalogą, įvairiausių armonikų, koncertinių, klernotų ir t. t. Rašant man laišką, paminėk lastra KATALOGA pristatyt, ar abu kartu? Reikalingi knygos pristatytos agenturais: žemėnį miesteliu, padavinėti laisgas ir laisvas popera. Adresai: M. J. DAMIJONAITIS, 903 W. 33rd St., CHICAGO, ILL.

Lawyer-Advokatas

SAMUEL L. WEBB.

Kalbu: Lietuviškai, Lenkiškai

753 Old South Building,

294 Washington St., Boston, Mass.

Telefonai: Main 4535 ir 5319

Gyvenimo vieta: 75 Fayet St., Kerlė

1436 Cambridge St., East Cambridge, Mass.

Tel. Cambridge, 2299-W.

Eikitė visi pas lietuvi, kuris užlaiko

Bučernę ir Grosernę

Mėsa visados šviežia ir švariai užlaikoma. Ordėrius pristatom į namus, į visas dalis miesto.

A. P. NAUJOKAITIS,
276 Athen st., So. Boston.

Puikus namu statymo

Kontraktorius

Atlieku darbą kopuikliausiai ir greičiau. Reikalui prisėjus, kreipkitės šiuomi antraštu:

JOHN E. LEWIS

1000 Washington St., Norwood, Mass.

LIETUVIAI FOTOGRAFAI!

J. Andriušis ir P. Laurinaitis

Atliekam visoki darbą artistiskai, greitai ir pigiai. Mes savo kostumierius visados užgandiname geru darbu.

453 W. Broadway, So. Boston, Mass.
(Stanaičio Vietoj).

600 Ukiškų Namų

Parodom iliustruotam kataloge, kuri apturės kiekvienas kas tik atsišauks prisijungdamas stampą lešu apmokejimui.

CHAPIN FARM AGENCY

294 Washington St., Boston, Mass.

Tel. Main 757

Laivakortčių Agentura.

Parduodu Laivakortes geriausiu li-
niju ant greičiausiu laivu. Malonus
ir teisingas patarnavimas.

A. Jankauskas.

131 E. Merrinack St., Lowell, Mass.

Seniausią Lietuvišką

Bučernią

Visados šviežia mėsa ir geriausi visoki valgomi daiktai. Viskas užlaikoma kuošvariausiai.

JONAS VALIACKAS,
246 D st., So. Boston.

Pirmas Lietuviškas Salūnas

P. Chapliko ir Ko.

Užlaikom geriausius gerimus. Visados greitas ir mandagus patarnavimas. ALUS visados šviežias ir skanus. Viskas košvariausiai. Adresas:

117-421 A St., So. Boston.

Puiki Lietuviška

KRAUTUVE

Užlaikome visokius drabužius ir pasipuošimus vyrams, moterims ir vaikams. Taipgi užlaikome daugelį visokių kartunų ir kitokių cėikių. Visokis tavoras pirmos klasos. Teisingas ir mandagus patarnavimas.

ST. VASILIAUSKAS,
1010 Washington st.,
Norwood, Mass.

Ar Skaitei Kada Laikraštį "LIETUVA"? Gal nežinai kur ja gauti?

"LIETUVA"

Eina jau 21 metus Chicago, Ill. Kas Pėtnyčia ir paduoda gausiausiai geru ir svarbiu žiniu iš Amerikos. Europos ir viso svieto, o prinerata kaštuoa metui tiktai \$2.00, pusei metu \$1.00. Rašyk adresu:

A. OLSZEWSKI,

3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Ar žinai kaip ingyti greitai

Naujus Namus?

Tik reikia atsikreipti pas mus pasirodavoti, o mes paaiškinsim, kaip mūsų kompanija galės tamstom pagelbėti pabudavoti tokius namus, kokie tamstom patiks.

Nes mūsų kompanija yra susiorganizavusi iš daugelio lietuvių, ir yra įkorporuota ant 100,000.00 dol. pagal valstijos tiesų, ir parduoda šerus po 25.00 dol. visiems, kurie tik norėtų idėti savo pinigų ant gero procento arba Budavotis Namus.

Todel atminkit, kad mes turime invales pinigų ir geriausių meisterių, kurie gali atlikti darbą atsakančiai, pagal plėnų ir miesto reikalavimų.

Padarom Plenus Dykai!

Visokiems Tautiškiems Namams ir visiems, kurie nori budavoti arba taisyti Namus, taipgi duodam visokius patarimus ir išrokavimus dykai, kurie tik atsikreips ypatingai į mūsų ofisus.

Taipgi perkam ir parduodam Namus, Žemes ir Ukes.

UNITED BUILDING & COMMERCIAL CO.

S. J. Stirpen, Pres.

A. Denbin, Treas.

664 N. Main St.,
MONTELLO, MASS.

Tel. Brockton 1966-w

315 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

Tel. So. Boston 605

Ar tamista ženotas ar pavienis, jeigu turi pinigų, žiūrėk, kad turėtumei ir

Gera Prota!

Kad tavo pinigais nesinaudotų kiti dykai ir, kad nereiktų rūpintis apie Bankų bankrutijimą. Jeigu turi 50 dol., pirk namą ir inšiuorink (apdrausk) gerai, jeigu sudegs, gausi daugiau negu buvai įmokėjęs. Jeigu nedegs, tai atneš procento, mažiausiai 20 dol. ant kožo įmokėto 100 dol.

Taigi paklausk savęs ar turi protą, jeigu laikai savo pinigų bankoj už 3 procentą ir nežinodamas, kada banka subankrutis ir prapuls tavo pinigai visai. Pamislyk gerai ir pasiskirk sau vietą ir idėk pinigus ant namo. Ir kada prireiks tau pinigų, mes parduosim tavo namą brangiau, negu iš mūsų pirkstė dabar.

PIRK NAMUS DABAR!

13. 5 šeimynų 19 kambarių ir štoras gazai ir toletai del kožo-
šėimynos, rendos atneša 789 dol. per metus, medinis namas, gerai aptaisytas ir lietuvių apgyventoj vietoj prie D st. Prekė 6500 dol.

14. Štoras ir keturi kambariai su visais įtaisais, murinis namas prie kampo I st.; gera vieta del grosernės. Prekė 4500 dol.

15. 5 kamb. medinis namas prie Bowen st. Prekė 600 dol. lengvos išlygos.

16. 3 šeim. 13 kamb., medinis asabninai budavotas namas prie Bowen st. netoli E st.; rendos atneša 321 dol. Prekė 2250 dol.

17. 9 šeim., 30 kamb., 2 štorai, gazai ir toletai del kožo-šėimynos; murinis namas prie kampo dviejų plačių gatvių; vieta apgyventa lietuviams, ir štoras parendavotas del salūno; rendos atneša suvirš 1,600 dol. Prekė 16,000 dol., ant lengvų išlygų išmokėjimui.

18. Štoras ir 7 kam. su visomis įtaisomis, medinis namas, bizniavoj vietoj prie Broadway. Prekė 7,700 dol. labai lengvu išmokėjimu.

19. 2 šeim. 13 kambarių, medinis namas su visomis įtaisomis ir su šiluma, prie Fifth st.; vieta labai graži ir rami, netoli Dorchester st. Prekė 3,500

20. 5 štorai ir 5 šeim., 35 kamb. su visomis įtaisomis, mediniai namai, prie kampo dviejų plačių gatvių, lietuvių apgyventoj vietoj, kambariai ir štorai buna visados išrendavoti ir atneša 2,124 dol. rendos per metus. Prekė 17,000 dol.

21. 3 šeim. 11 kamb., medinis tvirtas namas, prie K st. Place netoli City Point; rendos atneša 312 dol. Prekė 1,050 dol. 200 dol. įmokėt.

22. 3 šeim. 11 kamb. medinis namas prie Pleasant Place, netoli City Point; rendos atneša 324 dol. Prekė 1,450 dol., įmokėti iškarto 250 dol.

23. 3 šeim. 14 kambarių medinis namas prie Ninth st., netoli Dorchester st.; rendos atneša 366 dol. Prekė 1,700 dol.

24. 3 šeim. 15 kamb., gazai ir toletai del kožo-šėimynos, medinis asabninai budavotas namas, prie Bowen st.; rendos atneša 442 dol. Prekė 2,000.

25. 3 šeimynų 11 kambarių su visomis įtaisomis, medinis namas, prie I st.; rendos atneša 396 dol. Prekė 2,200 dol.

26. 2 šeim. 14 kamb., gazai, toletai, vanios skalbynės, garinė šiluma, pijazai ir kitokios įtaisos: medinis asabninai budavotas namas, prie Ninth st., netoli City Point. Prekė 4,800 dol.

Jeigu nepatinka nei vienas namas iš tų adresų, tēmykitė kitame numeryje, bus daugiausia, arba kreipkitės į agenturą, o gausitė katalogą dykai. Daugybė namų ir ukių ant pardavimo. Bet jeigu turi 1,000 dol. arba žemės, mes pabudavosim tokį namą, kokis tamistai patiks.

LITHUANIAN AGENCY,

A. Ivaskzevicz, Vedėjas

315 W. Broadway,

So. Boston, Mass.

Telefonas: So. Boston 605

1080 Washington St., Norwood, Mass. A. Neviackas, Agentas.

Siutus ir kitokius Rubus

Duokit pasiut mums!

Užtikrinam, kad Jus sucedysite pinigų ir turesite GRAŽIUS RUBUS. Mes imam materiją iš geru firmu ir primieruojam rubą pagal žmogų, todel nesudarko žmogaus išveizdos ir buna tvirtesni.

Gerus vyrams Siutus ir Overkotus

pigiausiai ir gerai.

Mūsų firma randasi ir Celi-fornijoje, todel mes greičiau pagaunam visokias naujausias formas

Jeigu norite turet gerus rubus pigiai, tad ateikit pas mus.

Taipgi išvalom ir išprosinam VYRU ir MOTERU drapanas.

Tikras Jūsų brolis lietuvis.

Z. Budreckis

222 W. Broadway,
SOUTH BOSTON, MASS.

24 Ames St.,
MONTELLO, MASS

Telefonas: So. Boston, 21013.

GAL MANAI VAŽIUOTI LIETUVON

arba išpirkti laivakortę del savo genčių ar draugu

tai geriausia vieta pas mus. Mes parduodam laivakortes ant geriausių ir greičiausių expresinių laivų teipgi siunčiame pinigų į visas dalis svieto ir išzmainom ant rusku. Reikalaudami laivakorczių, malonekite kreipties prie musu o busite uzgane-dinti.

Laiškus siusdami adresuokite:

"Ateities" agentura

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Pirmutine Lietuvio Didžiausia Krautuve Amerikoje

Kurioj galima gauti:

Deimantu, laikrodzių Waltham ir Elgin, šliubiniu žiedu, siutu ir overkotu; viską duodam ant bargo—lengvu išmokėsčiu. Užlaikom keliaujančius agentus, kurie paimą orderius ir pristato in namus.

Musu agentai: J. Pacianas, J. M. Nevetskis, S. Čepas, C. Kavolius, J. Sidlauskas, F. Penckis ir J. Brazinskis. Pataisiusius laikrodzius. Darom ant ordelio sit'us ir overkotas. Visi musu tavorai gvarantuojami. Krautuve adara iki 9 valandu vakare.

J. P. TUINILA

822 Washington St., Boston, Mass.

VIENTINE LIETUVIŠKA APTIEKA

Bostone ir visoje Massachusetts valstijoje. Gyduoliu galite gaut kokios tik pasaulij vartojamos, bet ypatingai geros sekančios gyduoles:

Nuo Reumatizmo	1.00	Mostis ir skysčiai	
Nuo sligimo plauku ir pleiskanu	75c.	niežų ir parkų	1.00
Nuo kosulio, gripo ir slogos	1.00	Gyduoles del pataisymo apetito	1.00
Kraujo Valytojas	1.00	Gyduoles del suvalnimo vidurių	50c.
Nuo saulės nudegimo	50c.	Gyduoles nuo kosulio	
Bobro lašai	1.00	ir sunkaus kvepavimo	1.00
Nuo suirimo Nervu	1.00	Gyduoles nuo vištakių (corn's)	15, 20 ir 25c.
Vaiku raminto as	25c.	Piles del Kepenų ir Inkstų	75c.
Pamoda plaukams	20c.	Proškos nuo nerviško galvos skaudėjimo	10 ir 25c.
Nuo viduriavimo suaugusiems	30c.	Gumas nuo dantų gelimo	10c.
Nuo viduriavimo mažiems	25c.	Tikra Lietuviška Trejanka	25c.
Gydanti mostis nuo puškų	50c.	Visokie kvepianti muilai	10, 15 ir 25c.
Nuo prakaitavimo kojų	25c.	Perfumos visokių gelių	25, 50, 75, 1.00, 2.00 ir daugiau.

Taipgi turiu visokių gyduolių vėliausio išradimo, nuo visokių paslaptingų ir kitokių ligų.

Jeigu norite gaut tikrus vaistus, kurie sugrąžintu jums sveikatą, kreipkitės pas mane, o aš užtikrinu, kad visame bus sąžiniškai patarnauta.

Receptus sutaisau teisingai,

nežiurint, ar jie butu Amerikos ar Europos daktaru. Gyduoliu galite reikalaut ir per laiškus, o męs prisiusime jums expresu. Visokiame reikale kreipkitės šituo adresu:

K. ŠIDLAUSKAS

226 Broadway, kertė C St., So. Boston, Mass

Draugai ir drauges

PETRAS BARTKEVIČIA.

Parduodu šipkortes ant geriausių liniju ir siunčiu pinigų in visas dalis svieto.

Darau viską teisingai.

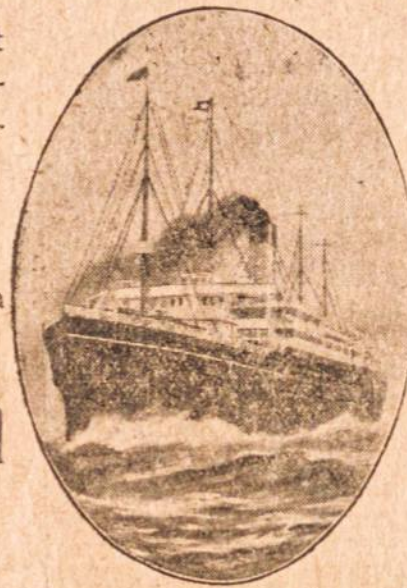
Mano krautuve pilna visokių tavoru.

P. Bartkevičia

877 Cambridge St.,
EAST CAMBRIDGE, MASS.

Mano Drabužių Krautuve ir Laivakorčių Agentura randasi po No. 877 Cambridge St., E. Cambridge, Mass. Visuomet buna atdara nuo 7 val. ryto iki 10 val. vakare.

Draugai! Jaigu kuriam reikės marškiniu, naktaizu, kepuriu, skrybėliu, ambrėliu ir t. t., malonekite ateiti pas mane. Taipogi laikau visokių knygu ir popieru laiskams rašyti. Pas mane galite užsirašyti arba nusipirkt visokius laikraščius.

Laivas perplankia per jures į 8 dienas.

"Jaunoji Lietuva"

Menesinis mokslo ir literatūros laikraštis, 64 puslapiu dydžio, prades išeidineti Chicagoje nuo vasario mėnesio 1914 m.

Gaivinti jaunąją Lietuvos dvasią; saugoti, kad nesentu ir nebutu sendinama siaurose užsikirtimo ir fanatizmo ribose lietuvių mintis; gaminti šviesu laikotarpiu musu gyvenime ir literaturoje—ta, "Jaun. Lietuvos" užduotys.

Visi jaunieji dvasioje lietuvių rašytojai yra kviečiami bendradarbiauti "Jaunojoje Lietuvoje". Redaguoti "Jaunąją Lietuvą" pavesta Kl. Jurgelioniui.

"Jaunąją Lietuvą" leidžia bendrove, inkorporuota sulig Illinois valstijos istatymu. Bendroves prezidentu yra Pr. Kibortas.

"Jaunosios Lietuvos" prenumerata metams \$3.00; pusei metu \$1.50; atskiras numeris 25c.

Kiekvienam svarbu isigyti "Jaunąją Lietuvą" nuo pirmojo numario. Tada siuskite prenumeratos pinigų tuojaus. Adresuokite:

"Jaunoji Lietuva"

4611 So. Paulina St., Chicago, Illinois.

Jeigu ligšol nesate skaitę, tai tuojaus užsisakykite

"DRAUGAS"

Visuomenės, politikos ir literatūros savaitinį laikraštį, kuris yra vienas iš didžiausių ir indomiausių Amerikos lietuvių laikraščių.

"DRAUGAS" gvildena svarbiausius gyvūnų reikalus.

"DRAUGAS" yra organas didžiausios Amerikos lietuvių organizacijos, būtent Susivienijimo Lietuvių Rymo Katalikų Amerikoje. Taip pat "Draugas" yra organas Amerikos Liet., R. K. Pilnųjų Blaivininkų ir kai kurių kitų lietuvių organizacijų.

"DRAUGAS" yra vedamas prityrusių redaktorių ir savo bendradarbių ir korespondentų skaičių turi žymiausias Lietuvos ir Amerikos mokslo vyrus, literatus ir publicistus.

"DRAUGAS" greta rimtų straipsnių rasite daugybę svarbių ir indomių žinių iš visos Lietuvos, Amerikos ir iš viso pasaulio.

"DRAUGAS" atseina metams \$2.00, pusei metu \$1.00; užsieniuose metams \$3.00, pusei metu \$1.50.

Norintiems "Draugą" pažinti, siunčiam vieną numerį dykai. "Draugo" adresas:

Draugas Publishing Co.,

1800 W. 46-th St., Chicago, Illinois.

TAI SENIAUSI IR TURTINGIAUSI
AMERIKOS LIETUVIŲ PAŠALPINE DRAUGIJA
ĮSTEIGTA 1886 M.

Moka pašalpą ligoje po \$6.00 savaitėje ir turi keturis pomirtinės apsaugos laipsnius: \$150.00, \$300.00, \$600.00 ir 1000.00.

Kiekvieno lietuvių privalumu yra dėtis prie tos Organizacijos.

Iki 1 d. Sausio 1913 metų Susivienijimas išmokėjo: našlėms ir našlaičiams pomirtinių pašalpų — \$72,469.33. Lietuvių apšvietos ir kultūros reikalams — \$8,651.82. S.L.A. turtas išneša (1 d. Sausio 1913 m.) \$52,517.97.

Tuojaus prisirašyk prie gyvuojančios tavo mieste S.L.A. kuopos. Jaigu kuopos nesiranda, klausk informaciją pas Centro Sekretorių žemiaus paduotu adresu, o gausi paaiškinimus kaip suorganizuoti kuopą.

A. B. Strimaitis, Centr. Sekr.
307 W. 30-th St. New York, N. Y.

V I E N Y B Ė

Jubiliejaus Numeris

Laikraščiai susilaukti jubiliejaus ir išleisti jubiliejaus numeri galima tik viena syki in 15, 25 ar 50 metu. Toks tai retas atsitikimas.

Ir šie metai tuo yra žymūs, kad didžiausias lietuvių laikraštis "Katalikas" susilaukė 15-os metu jubiliejaus ir išleis gražų jubiliejini numerį pilną paveikslu ir indomiu raštu. Amžinos svarbos šitame numaryje yra ankietą in klausimą: "Kas šiandien butu svarbiausia lietuvių kultūros pakelimui Amerikoje?"

Šitą jubiliejini "Kataliko" numeri kiekvienas privalo isigyti atminčiai. Už 10c. bus pasiustas kiekvienam. Reikalaukite tuojaus, kol neišsibaige. Rasydite ir skite:

J. M. TANANEVICZIA,

3249 So. Morgan St., Chicago, Ill.

VISOKIUS SPAUDOS DARBUS ATEITIS

Spaustuve Geriausia Dirba,

nes turi isitaisius naujausios mados, dideles ir geras statymo ir spaudinimo mašinas, kurioms greitai, gerai ir pigiai atlieka visokius spaudos darbus. Šita spaustuve turi daugybę visokių skirtingu raidžių, todėl gražiai gali sustatyti kad ir didžiausius darbus.

Verčia į visokias Kalbas ir Spaudina:

Knygas, Konstitucijas, Pakvitavonių Knygeles, Tikietus, Vizitines ir Biznio korteles, Cirkuliorius, Užkvietimus į Vestuves, Programus, Konvertus, Laiškams Popiera, Bilas, Kvitais, Visokius Apgarsinimus ir t. t. ir t. t.

Turėdami kokius spaudos darbus, kreipkitės į "Ateities" spaustuve, kur visoki darbai atliekama greitai ir gražiai. Kreipiantis su kokiu nors reikalu į "Ateities" spaustuve, reikia adresuoti:

"ATEITIS"

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.